

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:

Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD. ANUL 54. No. 260.

1939. november 15., szerda.

Redactor responsabil:

SZ. JAKAB GÉZA

Proprietar: Societatea Anonimă de editura ziarului Aradul Közlöny, în Reg. Publ. Periodice sub No. 10/1—1938. Trb. Arad.

Átadták a német választ a holland—belga békefelhívásra

**Svéd értesülés szerint Németország engedményekre hajlandó
a cseh és lenyél kérdésben — Finnország nem engedélyezi
orosz támpont kiépítését a Finn-öbölben**

Nagyfontosságú olasz—török tárgyalások Ankarában

Róma. A Petit Parisien cikket közöl Franciaország háborús céljairól. A Tribuna című olasz lap idézi ezt a cikket, amely szerint Franciaország háborús céljai között szerepel az az elgondolás, hogy a háború után a közép-európai államok egy nagyobb blokkban tömörüljenek és Olaszország gal szoros együttműködést fejtenének ki. Olaszország természetesen vezető szerepet kapna ebben a közép-európai tömörülésben. A Tribuna megjegyzi, hogy ez az első alkalom, hogy a francia felhívatalos sajtó felismeri Olaszország fontos szerepét Közép-Európában és felismeri, hogy Olaszország nélkül ezeken a területeken semmi sem történhetik.

Rómából jelentik: A Giornale d'Italia Londonon keresztül érkezett jelentése szerint Ankarában nagy jelentőséget tulajdonítanak annak a megbeszéléssorozatnak, amely az ankarai olasz nagykövet és a török kormány több tagja között folyott. Az ankarai olasz nagykövet egyébként estebédet adott Saracoglu török külügyminiszter tiszteletére, amelyen a török kormány minden tagja megjelent. Ezeket a jelenségeket — mint a jelentés mondja — az olasz—török kapcsolatok javulásának tudják be. (Dunaposta).

A német válasz

Berlinből jelentik: A berlini holland és belga követnek ma átadták a német kormány választ a belga és holland uralkodók békefelhívására.

A stockholmi Aftenbladet berlini tudósítója úgy értesül, hogy Németország a belga-holland felhívásra adott válaszában békekészségének ad kifejezést és hajlandó a lenyél—valamint a csehszlovák kérdésben engedményeket tenni.

Brüsszelből jelentik: Spaak belga külügyminiszter kedden kihallgatáson fogadta Németország brüsszeli és hágai követét.

Párisból jelentik: A francia lapok érdeklődésének homlokterében egyrészt a megszakadt orosz—finn tárgyalások, másrészt pedig a holland—belga közös békeakció áll. Valamennyi lap annak a nézetének ad kifejezést, hogy a finn bizottságnak Moszkvából történt elutazásával a tárgyalások nem fejeződtek be, míg a két uralkodó ismert béke-kezdemenyvezésével kapcsolatban azt írják, hogy annak sikere a legkisebb reményre sem jogosít fel.

Róma. Az olasz lapok azt írják, hogy a francia újságok erőfeszítéseket tesznek, hogy kimutassák, miszerint a francia válasz a belga és a holland békefelhívásra nem volt teljesen negatív. A francia sajtó magatartásából arra lehet következtetni, hogy a francia válasz intranzigens hangja és tartalma kedvezőtlen visszahatást keltett a francia közvéleményben. A Petit Parisien és az Excelsior azt állítja, hogy Páris

és London választát jól fogadták Hágában és Brüsszelben, mert úgy vélik, hogy Anglia és Franciaország nyitva hagyta az ajtót az esetleges tárgyalások számára és másrészt tárgyalási alap az ellenségeskedések felfüggesztése tekintetében. Az angol újságok szerint a német válasz csak arra fog szorítkozni, hogy kiemelve Franciaország és Anglia azon elszánt akaratát, miszerint tovább folytatják a háborút. A Daily Telegraph azonban azt hiszi, hogy Hitler válasza valamilyen meglepetést fog tartalmazni. Belga hivatalos körök szerint az első benyomás, vagy látszat ellenére, a francia és angol válasz nem zárta le védegesen a tárgyalásokhoz vezető ajtót.

A francia-angol háborús célkitűzések

Róma. A Popolo di Roma jelentése szerint nagy fontosságot kell tulajdonítani a Times legutóbbi cikkének, amelyben azt írja, hogy nem kell azt hinni, hogy a francia—angol háborús célok kimerülnek a statusquohoz való teljes visszatéréshez. A lap szerint ez más szóval annyit jelent, hogy Anglia nem ragaszkodik ahhoz, hogy Lengyelországot és Csehszlovákiát a versaillesi szerződésben megállapított határokkal, vagy ugyanabban a formában állítsák vissza.

Egyre feszültebb a finn-orosz helyzet, de mégis biznak a békés megoldásban

Moszkvából jelentik: A szovjetsajtó továbbra is azzal vádolja a finn kormányt, hogy visszautasította a szovjetjavaslatokat, míg Erkkó finn külügyminiszter, hogy nem járult hozzá ahhoz, hogy a moszkvai tárgyalások eredményre vezessenek. A Pravda azt jelenti, hogy az egész Finnországot harcra valóvá változtatták és a finn kormány vonakodik a Szovjet-vel való megegyezéstől. Ezzel szemben a Crasnik Flott című moszkvai lap a következőket írja: Oroszország feltétlenül akarja a Hangő szigetét bázisnak és tüzérseget kíván ott elhelyezni, amely az észti szigetekben levő tüzérseggel együtt 45 mérföldnyi szélességben ellenőrizni tudja a Finn-öböl bejáratát. Szovjetország ezenkívül birtokába akarja venni és fel akarja fegyverezni a Kunajoki félszigetet és a szomszédságában levő másik két kisebb szigetet, amelyek Bisokari városához közel fekszenek. Oroszország végül uralmat

kíván a kronstadti öböl szigetei felett, amelyek szabad manővrozást biztosítanak az orosz flottá számára.

Finn körökben úgy tudják, hogy Szovjetország pillanatnyilag minden következmény nélkül viseli majd a moszkvai finn—orosz tárgyalások megszakítását és

nem nyúl semmiféle erőszakos cselekményhez.

A tárgyalások meghiusulása okául azt említi meg, hogy Finnország nem volt hajlandó. Hangővidékét átengedni tengeri bázis alapjául. A finn lapok jelentései szerint

Leningrád környékén szovjetorosz katonai tevékenység észlelhető.

Finnországban is tovább folynak a katonai intézkedések. Megjegyzik azonban, hogy a két ország

nem szakította meg a tárgyalásokat, csak félbeszakította azokat.

A szovjetsajtó szokatlan heves kirohanást intéz a finn politikusok ellen, akik tartózkodtak létrehozni a megállapodást a Szovjet-vel. A Trud című moszkvai lap szerint

Finnország háborút készít elő a Szovjet ellen. A három és fél milliós kis országot kijátszanák a 180 milliós Szovjet ellen Anglia kapitalistái, akik az egész Európát háborúba vitték. Az angol imperializmusnak az a célja, hogy uralkodjon Finnország felett is. Erősen támadja ezután a jap Roosevelt elnököt, mert Anglia mellett foglalt állást.

A svéd lapok megállapítják, hogy Oroszországnak a finnekkel szemben támasztott követelése mind jelentősebbé válnak.

Most már nemcsak Hangőt kérik, hanem a Karelie földnyelv mellett levő Björso szigetet is támaszpontnak kívánják berendezni, nem is beszélve Északfinnország halász-szigeteiről.

A svéd sajtó reméli, hogy a Szovjet nem lesz olyan vak, hogy hozzányúl Finnország függetlenségéhez, mert a világ ennek megcsorbítását soha sem ismerné el.

Helsinki. (Rador.) A finn sajtó a finn—orosz tárgyalások megszakadását kommentálva, újból hangsúlyozza az országnak azt az elhatározását, hogy

a finn öbölben létesítendő haditengerészeti támpontok kérdésében nem engednek.

A fenyegetések és a szovjet propaganda nem változtat semmit a finn elhatározáson — írják a lapok — és leszögezik, hogy a finn bizottság visszatérése nem kell borulással eltöltönnön senkit.

Moszkva. (Rador.) Hírlétesült körökben úgy tudják, hogy a tárgyalások meghiusulásának főoka az volt, hogy Finnország képviselői hallani sem akartak a hangői tengerészeti támpontok átengedéséről. Finn részről azt hangoztatják, hogy a többi kérdések megoldása nem ütközött volna nehézségekbe. A finnek ugyanis elfogadták volna a határkiigazítások egy részét azzal a feltétellel, hogy az nem lenne olyan jelentős, mint ahogyan az: Szovjet részről először kívánták.

A Német Távirati Iroda közlése szerint a szovjet sajtó mélyen hallgat a finn tárgyaló bizottság elutazásáról. A finn megbízottak különben kedden délelőtt érkeztek Moszkvába és onnan csak este folytatják tovább utjukat Helsinki felé.

Németország tiszteletlen tartja Hollandia és Belgium semlegességét

Berlin. (Rador.) Tegnap este a következő hivatalos nyilatkozatot adták ki:

— Az utóbbi napokban a nemzetközi sajtó sokat foglalkozott Németország azon szándékával, hogy csapataival benyomul Belgiumba és Hollandiába. Berlini mértékadó helyen kijelentik, hogy a német kormány a hírekkel kapcsolatban nem kíván nyilatkozni, miután Németország álláspontja közismert. A birodalmi kormány több ízben kijelentette, hogy mindaddig tiszteletben tartja Belgium és Hollandia semlegességét, amíg Anglia és Franciaország ugyanazt teszi és amíg Belgium és Hollandia igazolja, hogy képes a hadviselő felekkel szemben a legszigorúbb semlegesség megőrzésére. Ha a német biztosítékok ellenére Belgium és Hollandia lakossága nyugtalanná, vált egy rendkívül sajnálatos s ha más államokban is hasonló nyugtalanulás lett urrá, úgy ki kell jelenteni, hogy a felelőtlen francia és angol propaganda áldozatai lettek, mert ezeknek céljuk az, hogy egész Európában izgalmat és zavart keltsenek. Anglia a világháborúban is ugyanezt a módszert használta.

Az angol-olasz kereskedelmi kapcsolatok elmélyítése

Róma. Az angol-olasz kereskedelmi kapcsolatokról szóló Fehér-könyvvel kapcsolatban az olasz sajtó megállapítja, hogy már az év első hét hónapjában lényegesen javult a két állam árucseréje. Míg az Angliába irányuló olasz kivitel az év első hét hónapjában a múltévi ugyanezen hét hónappal szemben 61.1 millió lírát emelkedést mutat, elérve a 362.7 millió lírát, addig az Angliából jövő olasz behozatal 86.7 millió lírával 355 millió lírára esett. Eszerint az angol-olasz árucseréje az említett idő alatt Olaszország számára 7.7 millió lírát többet zárt Olaszország javára, míg 1938-ban a behozatal többé 140.1 millió volt. Rámutatnak egyben arra is, hogy Angliának az olasz külkereskedelemben való részesedése az elmúlt évek során állandóan csökkenő irányzatot mutatott. Míg a részesedés 1931-ben 11.8

százalék volt, addig az elmúlt évben már csak 5.6 százalék. Az említett angol-olasz kereskedelmi megállapodás feladata tehát elsősorban az, hogy a kölcsönös árucseréjét emelje.

Fontos kereskedelmi tárgyalások Londonban

London. (Rador). Az angol fővárosban napok óta kereskedelmi tárgyalások folynak a különböző országok képviselőivel. A szovjet bizottsággal a tárgyalások már előrehaladott állapotban vannak. Hollandia és Belgium megbízottjaival különböző kereskedelmi problémákat vitattak meg, valamint a semlegességre és a hajórakományok ellenőrzésére vonatkozó kérdéseket.

A franciák is repülőgépeket használnak a gyalogsági támadások támogatására

Berlin. (Rador). A DNB jelenti, hogy a szövetségesek az elmúlt napon kísérletet tettek néhány fontosabb magaslat visszaszerzésére, amelyeket az elmúlt napokban vesztek el egy német ellentámadás során. A német előőrsök fokozatosan több helyen elérték a francia-német határt. Pirmanenstől dényugatra az ellenség az általa birtokolt magaslatokról megfigyelhette a német erősítési vonalakat. Ezeket a magaslatokat a franciák megkísérelték visszazúzni a német előőrsöket. Egy francia zászlóaljnak végül is sikerült néhány magaslatot elfoglalnia. Röviddel ezután az ellenséget újabb előzések ezekről a magaslatokról, amelyek számára a megfigyelés szempontjából különös értékkel bírtak. A franciák elkezdtek ellenállást kezdeni és

most először vetették harcra támadó repülőgépeiket, amelyek rendkívül alacsony szállyal igyekeztek visszaverni a németeket.

A franciáknak nem sikerült a magaslatok visszafoglalását megakadályozni és a foglyok nagy száma bizonyította a német támadás gyorsaságának. A francia főparancsnokság újabb parancsot adott a Pirmanenstől dényugatra lévő magaslatok elfoglalására, de az újból megindított támadást visszaverték a németek.

Német repülők Páris fölött

Páris. (Rador). November 14-én reggel kiadott francia hadijelentés a következőket tartalmazza: Az éjszaka nyugodtan telt el.

A Havas hírszolgálati iroda a hadijelentés kommentálásában a következőket közli:

A tegnapi napon a háború kezdete óta legtevékenyebbek voltak a német repülőgépek.

Egy repülőgépra Északskócia és Anglia keleti partjai felett végzett felderítő repüléseket, egy másik pedig Franciaország északi része felett szállt el.

A franciaországi repülőrajegység gépe Páris fölé is eljutott és pedig egyszer reggel, egy ízben pedig délután.

A francia léghátrító tüzéség tüzelésére a német repülőgépek visszavonultak és visszaverték kiindulási pontjaikhoz. Nem tartják valószínűnek, hogy ezek a repülőgépek jelentős anyagokat gyűjtöttek volna.

Az éjszaka nyugodtan telt el úgy a rajnál, mint a moseli frontszakaszon és csak kisebb járőr-összecsapások voltak.

Az általános helyzetet illetően, tekintve, hogy Hitler válaszáat várják a holland és belga bekezdésekre.

Nem kell különösebb eseményektől tartani.

Egyébként a holland vagy belga határról nem jeleztek újabb német csapatmozdulatokat.

800 kiképző repülőgépet szállít az USA Angliának

London. (Havas.) A Petit Parisien londoni tudósítójának értesülése szerint az angol kormány jelenleg tárgyalásokat folytat a North American Aviation Corporation amerikai repülőgépgyárral Harvart mintájú 800 kiképzőgép vételéről. Ezek a repülőgépek 400 kilomé-

teres sebességgel haladnak s hadicélokra használhatók. A semlegességi törvény szerint a repülőgépek átruházása csak amerikai földön történhetik meg és ezért a kanadai határ egyik pontjára szállítják őket és innen viszik át az angol dominium területére. A News Chronicle tudósítójának értesülése szerint a francia bizottság folytatja tárgyalásait az Egyesült Államokkal bombavetőgépek vásárlásáról.

Palesztina a szövetségesek hadiparancsát szolgálatában

Jeruzsálem. (Rador). Palesztinai ipari körök érdeklődése a kémiai ipar felé irányul, amely a szövetségesek hadipari céljait van hivatva szolgálni.

"Molotov-röpcedulákat" dobott francia földre egy repülő

Milano. A Corriere della Sera párisi jelentése szerint az a repülőgép, amely az Oise-folyót nemrég átrepülte, egész csomó röpcedulát dobott le, amelyek Molotovnak a Szovjetunio legfelsőbb tanácsában tartott beszédét tartalmazták. A repülőgép északi irányban tűnt el.

Litvinov új megbízatása

London. (Rador). A News Chronicle moszkvai levelezője nem hivatalos forrásból nyert értesülés alapján jelenti, hogy Litvinovot kinevezték a kommunistapárt végrehajtó bizottsága külföldi információirodájának főnökévé. Azt is állítják, hogy Litvinovot a közeljövőben a Marx-Engels-intézet igazgatójává nevezik ki.

Vagonhiány miatt nehézségekbe ütközik a szovjet-takarmány elszállítása

Zürichből jelentik: A Neue Züricher Zeitung mai híradása szerint nehézségek mutat-

koznak a Szovjet Állam Németországnak átadandó egymillió tonnányi takarmány leszállítása körül. Ennek a mennyiségnek leszállításához több mint tízezer tehervagonra volna szükség és ez sem a Szovjetnek, sem Németországnak nem áll rendelkezésére. Ugyancsak a lap jelenti belgrádi értesülés szerint, hogy Jugoszlávia beszüntette a tűzifakivitt Németország felé, mert Németországban nem tudott megfelelő vételárat elérni.

Titkos társaságot leplezte le Svájcban

Londoni jelentés ad hírt arról, hogy kedden este Svájcban elrendelték Bern, Basel és Luzern városok teljes elszótétését. Ugyancsak ez a hírforrás jelenti, hogy a baseli államügyész titkos társaságot leplezte le, melynek irányítóját állítólag Stutgartban székelték és a titkos szervezkedés „Sváci Autoritativ Demokrata Társaság” néven akarta Svájcban a hatalmat magához kapartani. Több letartóztatás történt és az ügyben a vizsgálat folyik.

Newyorkban emelkedett az angol font

Londonból jelentik: Newyorki jelentés szerint ma a newyorki magánpiacon 9 centtel emelkedett a font. Erre a piacra az angol főzsde semmi befolyással sincs. A font ma Newyorkban 3 dollár és 96 cent volt, tehát mindössze csak 7 centtel kevesebb, mint az Angol Bank által megállapított hivatalos árfolyam. Párisban az értéktőzsdén kedden ugrásszerűen emelkedtek az értékpapírok. Átlagban 21 ponttal emelkedtek az utóbbi napokhoz viszonyítva. A német tengeralfutó harc ellenére a hajózási részvények iránt óriási kereslet nyilvánult meg és míg néhány héttel ezelőtt 56.1-en állottak ezek a papírok, ma 63.1-el keltek el.

VI. György üdvözlöte az olasz királynak

London. (Stefani.) György király üdvözlőtáviratot küldött Vittorio Emanuele királynak s császárnak hetvenedik születésnapja alkalmából.

Tunisz. (Stefani.) A francia állami hatóságok képviselői megjelentek az olasz konzultuson és szerencsés kívánataikat fejezték ki az olasz uralkodó 70. születésnapja alkalmából.

Közleményt adott ki a temesvári német konzulátus is a müncheni merénylettel kapcsolatban

A temesvári német konzulátus a müncheni merénylettel kapcsolatban az alábbi közleményt adta ki: „Az SS. birodalmi vezetője s a német rendőrség főnöke közli: A müncheni robbantási merénylet tettesének nyoma külföldre vezet. Ennélfogva azoknak, akik külföldön a német missziókkal, konzulátusokkal, stb. adatokat közölnek, amelyek a tettes kiderítéséhez vezetnek, függetlenül a Németországban kitűzött hatszázezer márkás jutalomtól, még egy háromszázezer márkás pótlólagos jutalmat tűztek ki, amelyet az illetékes német képviselő idegen valutában fizet ki.”

Banloc-Goodrich az utak királya

Kizárólagos képviselő: VERES LADISLAU Bv. Reg. Ferdinand 47. TELEFON: 27-56

Elsüllyedt egy angol torpedóromboló és egy tehergőzös

London. A Crosswell angol teherhajót Északskócia magasságában német tengeralfutó el-süllyesztette. A Matra nevű 8000 tonnás angol gőzös az Északi-tengeren aknarobbanás következtében elsüllyedt. A hajó személyzetéből 2 matróz meghalt és 22 megsebesült.

Az angol tengerügyi hivatal újabb részleteket közöl annak az angol torpedórombolónak elsüllyedéséről, amely német aknába ütközött. A hajó mintegy 70 főnyi legénységét a segítségül érkezett hajók mentették meg. Ezek között azonban többen vannak, akik a robbanás következtében megsebesültek. A tengerügyi hivatal megállapítja, hogy

ez az első torpedóromboló, amelyet az angol hajóhad a háború kitörése óta elvesztett.

Egy órával később, az elsüllyedés közelében egy angol teherhajó is aknába ütközött és ez is elsüllyedt. Ennek a hajónak a legénységét azok a hajók mentették meg, amelyek a torpedóromboló segítségére érkeztek oda.

London. (Rador.) A Havas iroda jelentése

szerint egy német tengeralfutó a Crosswell nevű angol hajót, anélkül süllyesztette el, hogy annak legénységét előzetesen figyelmeztette volna. A hajó 13 főnyi személyzete egy tutajon igyekezett megmenekülni, hatan azonban a tengerbe fulladtak. Később ezeket felvette a tengeralfutó és két óra múlva átadta őket egy halászcőzsnak, amely a fleetwoodi kikötőbe szállította őket. A tengeralfutó parancsnoka állítólag a következő szavakkal búcsúzott az angol tengerészekről:

— Mondjátok meg Churchillnek, hogy a német tengeralfutókon lévő tengerészek nem olvasszák a hírlapokat, mint ahogyan ő el akarja hitetni veletek.

Az angol lapok figyelmet szentelnek a Német Távirati Iroda cáfolatának, mely szerint a Mecklenburg és Parana nevű német gőzösöket nem angol hajók süllyesztették el, hanem a két hajó legénysége. A német cáfolat hangsúlyozza, hogy amikor a két hajó veszedelembbe jutott, azok le-

vérsége biztonságba helyezte magát, majd megnyitotta a hajók szeleneit, amelyeken keresztül víz hatolt a hajókba és így azok elsüllyedtek. Így elkerülték azt, hogy a két német gőzös az angolok kezére jusson.

Légítámadás a Shetland-szigetek ellen

Berlin. A véderő főparancsnokság jelenti hivatalosan: A hétfői napon, eltekintve a csekély felderítő és tüzési tevékenységtől, nyugodtan telt el. Egy német repülőraj az Észak Skóciához tartozó Shetland-szigetek ellen támadást intézett, megsemmisített két angol haditengerészeti repülőgépet és egy angol vadászpilótát szintén golyólövések érték.

A Havas-ügynökség magyarázó-közleménye elmondja, hogy a német légihaderő a háború kitörése óta hétfőn fejtett ki legélénkebb tevékenységet. Támadást intézett a Skócia közelében levő Shetland-szigetek ellen, míg más légi erők francia területek felé jutottak és néhány német repülőgépnek sikerült Páris fölé is eljutnia. A főváros közelében levő légelhárító ágyúk működésbe léptek, amire a német repülőgépek visszafordultak és a főváros környékéről csakhamar eltűntek. Megjegyzi a Havas közleménye, hogy a felderítés a nagy köd miatt csak csekély eredménnyel járhatott. A harcstereken nincs semmi jelentős változás.

„Magyarország nem érzi magát senkitől fenyegetve”

Szófia. A félhivatalos Vecser azt írja, hogy Magyarország továbbra is teljesen korrekt magatartást tanúsít a hadviselő felek iránt és a magyar kormány elhatározott szándéka, hogy végig megmarad a béke politikája mellett. E kérdésben teljesen egységes a magyar közvélemény, valamint abban is, hogy

Magyarországnak változatlanul Olaszországgal kell együtt haladnia, mint hogy most Olaszország képviseli Közép- és Délkelet-Európában a béke gondolatát.

Az Olaszország iránti rokonszenv ma mélyebb Magyarországon mint bármikor is volt.

A magyar kormány a béke és a semlegeség eszméjétől áthatva elhatározta, hogy rendezi viszonyát szomszédaival és megteremti a kölcsönös bizalom légkörét, elsősorban Jugoszláviával, ahol a nemzeti kisebbségek helyzete kulturális engedmények révén megjavult.

Ezzel egy időben szorosabbá válnak a magyar-jugoszláv gazdasági és kulturális kapcsolatok is, így többi között a budapesti egye-

Eckhardt Tibor:

„A józanság kerekedik felül a jugoszláv-magyar megbeszéléseken

Belgrádból jelentik: Zágrábban tegnap nyílt meg a horvát-magyar Kereskedelmi Kamara, amely Horvátország és Magyarország között a szorosabb összeköttetést van hivatva elmélyíteni.

Budapesti jelentés szerint Eckhardt Tibor egyik lapnak adott nyilatkozatában jugoszláviai utjáról a következőket mondotta:

— Ugy Magyarországon, mint Jugoszláviában minden gondolkodó ember tisztában

Berlin. A Német Távirati Iroda jelenti, hogy a Bolzano nevű 600 tonnás olasz gőzös, amely utban volt Nápoly felé, valószínűleg tengeralattjáró támadás következtében elsüllyedt. Legénységét megmentették.

Hétfőn csak a Saar és a Blies vidékén volt csekély felderítő tevékenység. A közlemény valószínűnek tartja, hogy amíg Hitler nem nyújtja át válaszáat a holland és belga uralkodók békefelhívására, addig fontosabb hadműveletek nem várhatók.

A Shetland-szigetek elleni német légítámadással kapcsolatban az angol hadvezetőség jelenti, hogy a német bombázógépek 220 kilogrammos bombákat dobtak le, azonban sem emberéletben, sem anyagiakban nem okoztak károkat. Az egyik bomba egy iskolától négyszáz méterre robbant fel, a másik pedig egy hegytetőn. Egy három kilogrammos bombaszállék egy kis órház tetéjére zuhant, azonban a házban nem tartózkodott senki. Halászok, akik látták a német gépeket, elmondották, hogy a tenger felett úgynevezett légitorpedókat dobtak le. Cáfolja a jelentés a német hadvezetőségnek azt a hírt, hogy két hadirepülőgépet megsemmisítettek volna a bombák.

temen szerb-horvát tanszéket állítottak fel.

A magyar-jugoszláv kapcsolatok kezdik meghaladni a szokásos méreteket és mindjobban kezdenek egész szívéllyessé válni.

Magyarország és Románia viszonyában is javulás mutatkozik, bár kölcsönösen bizonyos várakozás tapasztalható még. Olaszország és Jugoszlávia igyekszik közbenjárásával megértést teremteni a két ország között.

A Jugoszláviával és Romániával való viszony megjavulása után csökkentették a háború elején a semlegesség biztosítására tett katonai intézkedéseket és a behívottak egy részét leszerelték.

Az élet teljesen visszatért a rendes kerékvágásba és csak a lapok szenzációs címei emlékeztetnek a mostani napok súlyosságára.

Magyarország épügy, mint Bulgária, teljesen nyugodt, mert nem érzi magát senkitől fenyegetve.

van azzal, hogy a múltból megmaradt elmentétek kölcsönösen kiküszöbölhetők. Különös örömmre szolgál annak megállapítása, hogy a szerbeknél és a horvátoknál újjáéledő népi mozgalom azonos a hasonló szellemű magyar mozgalmakkal. Az ut, a melyre Jugoszlávia és Magyarország lépni készül, időtállóan ígérkezik és a mai feltorult Európában alapja lehet a józanság felülkerekedésének.

LAPZÁRTA:

AMSZTERDAM. A holland kormány sajtóirodája közleményt adott ki, amely szerint mától kezdve több holland belső vizitum megszüntették a forgalmat.

LONDON VI. György angol király ma kihallgatáson fogadta Churchillt, az admirális első lordját.

LONDON. Hore Reliska hadügyminiszter bejelentette az alsóházban, hogy a hadhivataltak családjai számára megállapított juttatásokat emelték.

PÁRIS. A francia parlament ülését minden valószínűség szerint november 28-án kezdi meg.

WASHINGTON. Hall külügyi államtitkár egyhét ülésre Észak Georgiába utazott. Elutazásával kapcsolatban az újságok megjegyzik, hogy a közeli napokban az Egyesült Államok külügyminiszeri kabinetje nem foglalkozik súlyosabb természetű elhatározásokkal.

LONDON. Angol politikai körökben nem tartják valószínűnek, hogy a közeli jövőben békétárgyalások lehetőségéről komoly szó eshetik, azért mert Németország nem hajlandó az előzetes békefeltételek teljesítésére. Ezek az előzetes békefeltételek, mint tudva-levő, Csehszlovákia, Lengyelország és Ausztria visszaállítására.

BERN. A svájci újságok közlik a német főhadiszáll-

mon erődközpont körül hat kilométeres körzetben akár nappal, akár éjszaka elrepiülni.

MÜNCHEN. A müncheni merénylet halálos áldozatának száma nyolcra emelkedett, mert egy súlyos sebesült a müncheni kórházban meghalt.

WASHINGTON. Írország washingtoni követe tiltakozást jelentett be az Egyesült Államok kormányánál, amiért az ír tengerpartokat is belevették az amerikai hajók számára tiltott zónák közé. Ez a tilalom súlyos sérelmet jelent Írország számára, amely semleges állam. A tiltakozó jegyzékben az ír kormány kéri a jogalom újrafelvételét.

Georgescu tábornok — a Front-minisztérium tanácsosa

Bucurestiből jelentik: Petre Georgescu tábornokot a Nemzeti Gárdák főparancsnokát az Ural-kodó a Front-minisztérium tanácsosává nevezték ki, vezérjtkári minőségben.

A vagonhiány megszüntetését kéri a nagyváradi fakeskedők

Nagyváradról jelentik: A nagyváradi fakeskedők küldöttségileg jelentek meg az ottani polgármesternél és annak az aggodalmuknak adtak kifejezést, hogy vagonhiány miatt nem tudják ellátni a várost tüzfával. A polgármester táviratilag kérte az illetékes hatóságokat a sürgős intézkedés megtételére. Jelenleg azonban az a helyzet, hogy a nagyváradi tüzfakeskedők tehetetlenül állnak és vagonhiány miatt képtelenek kielégíteni a fagyénylók kéréseit.

Nyilastevékenységért elítélt tisztviselők

Budapestről jelentik: A budapesti büntető törvényszék gyorsított eljárás alapján működő tanácsa kedden ítélezett báró dr. Kemény Gábor magántisztviselő, Szentcs József malomtulajdonos és dr. Máté István magántisztviselő ügyében. Mindhármuk ellen az ügyészség államfelkorgató vétség címén indított eljárást. A törvényszék bírónőnek mondotta ki a három vádlottat, akik valamennyien a nyilaspart alkalmazásában állottak s ezért Kemény Gábor bárót 8 havi börtönre, Szentcs 7 hónapi és Mátét 3 hónapi fogházbüntetésre ítélte. Az ítéletek nem jogerősek.

A newyorki kikötőben elsüllyedt egy teherhajó

Newyorkból jelentik: Szombaton délután az egyik newyorki kikötőben elsüllyedt egy teherhajó, amelyen két — Angliának szállítandó — bombavető repülőgép várta elszállításra. A titokzatos körülmények között elsüllyedt teherhajó ügyében a rendőrségnek az a véleménye, hogy merénylet történt. Egy később érkezett távirat szerint két nap alatt sikerült kimenelni a hajóból a repülőgépeket csaknem sérteplen állapotban.

URANIA Telefoneljegyzés: 12-32.

Ma nagy világláger-premier!

Aktuális orosz-film

EMIGRÁNSOK Biro-bidzsánban

Eredeti népszokások, eredeti táncok és őseredeti táncok.
Főszereplők: I. Blumenthal, Zuskin, Karov és Schmid. Zene: Dunaewsky.
Mindenkit érdekel!
Uj háborus „METRO”-híradó.
E héten minden kedvezményes jegy érvénytelen.

Mindenkinek látnia kell!

Előadások: 5, 7.15 és 9.30 órakor.

ESŐS ÉS
NEDVES
IDŐBEN..!

ANTINEURALGIC
JAWOL

A miniszterelnök megígérte, hogy mindent elkövet a nyelvvizsgák során elbocsátott magyar vasutasok ügyének érdekében

Nagyszabású mozgalom indult el Kolozsvárról — Crisan Ioan egyesületi elnök személyesen nyújtotta át a kormányfőnek a magyar vasutasok emlékiratát

Kolozsvárról jelentik: A nyelvvizsgák során állásukat veszített magyar vasutasok ügye több alkalommal foglalkoztatta az erdélyi közvéleményt. Több ezer erdélyi magyar munkás veszítette el a munkáját akkor amikor a CFR vezérigazgatósága nyelvvizsgákat rendelt el.

Néhány nappal ezelőtt Kolozsvárról újabb mozgalom indult ki a nyelvvizsgák vasutasok érdekében.

Crisan Ioan, a kolozsvári Casa Muncii nyugdíj-egyesület elnöke emlékiratot készített. Az emlékiratban a nyelvvizsgán állásukat veszített magyar vasutasok kötelezik magukat arra, hogy záros határidőn belül teljesen elsajátítsák az államnyelvet, hogy szolgálatukat újra átvessék. Az emlékirat egyik példányát Crisan Ioan elnök Bucurestiben 010875. szám alatt bejegyeztette a miniszterelnök-ségén, később pedig

kihallgatáson jelentkezett Argetoianu Constantin miniszterelnöknél és személyesen ismertette a kormányfő előtt az elbocsátott magyar vasutasok szomorú helyzetét.

A miniszterelnök nagy figyelemmel hallgatta végig a kolozsvári egyesületi elnök fejtegetését, átvette az emlékirat második példányát és megígérte, hogy minden lehető megtesz a nyelvvizsgán elbocsátott magyar vasutasok érdekében.

Ezek után Crisan Ioan felhívást tett közre Kolozsvárt és ebben

felkéri a nyelvvizsgán elbocsátott kisebbségi vasutasokat, hogy összes olyan okmányukat, amelyekből az elbocsátás indoka és időpontja kiűnik, azonnal szolgáltatassák be a Casa Muncii nyugdíjegyesület irodájában (Kolozsvár, volt Ferenc-József-ut. 108.)

Remélni lehet, hogy a mozgalom eredménnyel fog járni. Lehet, hogy a kormány intézkedik és vagy visszavesszik a régi állásukba a nyelvvizsgán elbocsátott vasutasokat, vagy pedig folyósítják részükre nyugdíjukat.

A mozgalom sikerét több ezer erdélyi magyar vasutas várja.

Megszünteti a „hütlenn elhagyás” címén történő válásokat az új polgári törvénykönyv

A jövőben a férj is kérhet tartásdíjat abban az esetben, ha anyagi helyzete ezt szükségessé teszi

Az Aradi Közlöny egyik legutóbbi számában már megemlékezett róla, hogy a Monitorul Oficial-ban megjelent az új polgári törvénykönyv, amely 1940. március elsején lép életbe. A törvénykönyv számos újítást vezet be, amelyek közül egyes intézkedések az Ókirályság területén már ismertek voltak. Viszont Erdélyben újdonságként hatnak. Viszont megállapítható, hogy az eddig Erdélyben érvényben lévő polgári törvénykönyv számos intézkedését is átvette az új törvény.

Rendkívül érdekes intézkedéseket tartalmaz az új polgári törvénykönyv a házasság és a válás kérdésével kapcsolatban.

Az ókirályságbeli magánjog az eljegyzés kérdését nem szabályozta, míg Erdélyben ez a kérdés már szabályozva volt. Az új törvény értelmében

azt a felet, aki az eljegyzést jogtalanul felbontotta, vagy akinek hibájából az eljegyzés felbontása történt, kártérítésre lehet kötelezni.

Ennek a félnek meg kell térítenie az eljegyzéssel kapcsolatban felmerült kiadásokat és vissza kell adnia azokat az ajándékokat, amelyeket a másik fél a házasság reményében adott.

A házasság megkötését az új törvény is a régi által megszabott feltételekhez fűzi, a válóperek esetében azonban hatályát veszti a polgári törvénykönyv híres 77. szakasza, vagyis

megszűnik a hütlenn elhagyás címén kért válás, amelynek esetében a törvényszék kimondhatta a válást, ha a felek igazolták, hogy hat hónapja különváltak élnek.

Hatálytalanították az ókirályságbeli törvénykönyv által ismert megegyezéses válást is.

A válás kimondását a jövőben házasság-törés, kegyetlenség, a házassági kötele-ségek megszegése, tulakadások, súlyos sértések címén lehet kérni.

A válóperi eljárás tehát hosszadalmasabb lesz mint eddig volt. A törvényhozó célja a válás megnehezítésénél a család védelme volt. Rendkívül lényeges újítása a törvénynek a válással kapcsolatban, hogy

megengedi az elmebeteg házastársról való elválást.

amit az eddigi törvény lehetetlenné tett. Ilyen esetben a válás a következő feltételek mellett engedélyezhető: az elmebetegségnek már legalább három éve kell tartania és orvosi bizonyítvánnyal kell igazolni, hogy a házastárs elmebetegsége gyógyíthatatlan.

Ugyancsak érdekes újítás, hogy válás esetén a házastársak kölcsönösen kérhetnek tartásdíjat, vagyis tartásdíjat a férj is

igényelhet olyan esetekben, ha anyagi helyzete ezt szükségessé teszi.

A feleség a házasság felbontása után a férj nevét a jövőben csak akkor használhatja, ha a válást nem az ő hibájából mondták ki és ha foglalkozását a férj neve alatt üzi.

Az ókirályságbeli törvénykönyv eddig nem engedte meg, hogy az egyszer már elvált házastársak újból összeházasodjanak. Ezt a tilalmat az új törvénykönyv mellőzi.

Husz százalékkal felértékelik a rekvirálási bönokat

Külön bizottság alakul a megyei prefekturákon a rekvirálási bönokkal kapcsolatos kérdések intézésére

Bucuresti. Az 1939. március 15-ike óta működő rekviráló bizottságok sok esetben az igénybevevett dolgok árát az érvényben lévő árjegyzékben felsorolt minimális áraknál alacsonyabban állapították meg. Időközben a beállított körülmények következtében a javak értéke lényegesen emelkedett és ezért a miniszterelnök a nagyvezérrel egyetértésben elhatározta:

a) A március 15-től kezdve kibocsátott bönok ártértékkelendők.

b) A hadsereg egységeinek birtokában lévő értékek árát a következő módon fogják megvizsgálni: Bizottság alakul, amelynek tagjai a hadsereg egységeinek parancsnokai, helyettesei és egy állatorvos, akik megállapítják, hogy az igénybevevett értékek ára megfelel-e a rekvirálási árjegyzékben le-szögeezett minimális áraknak és ebben az esetben 20 százalékos felárat számítanak hozzá. Minden körülmények között az igénybevevett érték árát a minimális tarifa és az ahhoz számítandó 20 százalék teszi ki.

Uj árjegyzék készítené három példányban, amelyekből kettő az illetékes vármegyey prefekturához küldendő, ahol pontos kimutatás készítené azokról a tulajdonosokról, akiknél rekvirálást hajtottak végre és azokról az értékekről, amelyeket igénybe vettek. A kimutatásban szerepelnie kell a rekviráló bizottság által megállapított árak és annak az árak, amelyet az illetékes katonai egységnél létesített bizottság állapított meg.

A vármegyey prefekturáknál külön bizottság létesül, amelynek tagjai a prefektus, vagy annak helyettese, a hadkiegészítő hivatal parancsnoka és a mezőgazdasági kamara elnöke. Ez a bizottság fogja felülvizsgálni az új árakat és igyekeznél jog az árakat összhangba hozni a valódi értékkel.

Rajzélyes körülmények között meggyilkoltak és kiraboltak egy varsándi asszonyt

Az aradi ügyészségnek kedd délelőtt telefonon jelentették, hogy özvegy Bársony Mihályné jómódú varsándi asszonyt kedd reggel, házának udvarán, a kútban, holtan találták. A csendőrségi vizsgálat megállapította, hogy az éjszaka folyamán megtámadták a szerencsétlen asszonyt saját lakásában. Kirángatták ágyából, ültelgették, majd kivonszolták az udvarra és félholtra verve a kútból dobták, ahol megfulladt. A gyilkosok ezután felforgatták a lakást és minden valószínűség szerint a talált értékeket magukkal vitték. A nyomozás megindult.

Megkezdődött a házmasteri igazolványok kiadása

A hivatalos lap február 13-án megjelent 38-ik számában közölt törvény — amely tudvalevőleg a háztulajdonosok kötelezettségeit írja elő — vonatkozó szakaszát értelmében házmaster és házfelügyelő csak abban az esetben alkalmazható, ha különleges igazolvánnyal rendelkezik. Ennek az igazolványnak a kibocsátását november elsején kezdte meg a rendőrség. A 18-as számú szobában. A háztulajdonosok a törvény értelmében kötelesek az alkalmazásukban lévő házfelügyelő, vagy házmaster részére mesterségük folytatásához szükséges igazolványt váltani. November 14-ikétől 20-ig az első rendőrkörülethez tartozó háztulajdonosok alkalmazottak részére adják ki az igazolványt, míg 20-tól 25-ig a második rendőrségi kerülethez tartozókra kerül sor. A rendőrség figyelmezteti az érdekelteket, hogy szigorúan ellenőrzik, vajon betartották-e a törvény erre vonatkozó utasítását, illetve rendelkeznek-e minden házmaster és házfelügyelő szükséges igazolvánnyal. Akikről megállapítják, hogy nem tettek eleget a felhívásnak, azokat szigorúan megbüntetik. A többi, eddig még fel nem sorolt rendőrkörülethez tartozó utcákban lakó házmasterek jelentkezésének idejét majd később közli az Aradi Közlöny utján a rendőrség.

CORSO Telefon: 20 65.

Leírja újabb híradó.

3, 5, 7.15 és 9.15 órákor.

SIGFRIED-VONAL

**HAVASOK KIRALYA
LOUIS TRENKER-rel**

Rövidesen jön a „MAGINOT-VONAL”

Uj városi szabályrendelet ár- és áruüzérkedés megakadályozására:

- 1. Csak előzetes engedéllyel módosítható a közszükségleti cikkek ára**
- 2. Tilos az áruhalmozás és rejtégetés**
- 3. Kiterjesztik az ellenőrzés és kihágás-megtorlás lehetőségét**

Uj rendszer alapján történik az árdragítás elleni küzdelem

Részletes tájékoztatással szolgál az Aradi Közlöny arról a kezdeményezésről, amelyet Aradváros vezetősége azért indított meg, hogy lehetetlenné tegye a háboru következtében előállott nemzetközi és belföldi gazdasági viszonyok lelkiismeretlen kihasználását.

Állandó ellenőrzéssel s a meg nem engedett áruhalmozás megakadályozását célzó vizsgálatokkal harcol a város vezetősége az üzérkedés ellen. Legutóbb három aradi husiparos ellen indult eljárás az érvényben lévő rendeletek megszegése miatt és a város árelenőrző szolgálata mindhárom esetben kihágási jegyzőkönyvet készített. Ennek alapján a temesvári helytartóság mellett működő ár-

meghatározó bizottság, mint elsőfoku büntetőhatóság a három aradi husiparost, a város előterjesztésének megfelelően egyenkint 30 ezer lei pénzbírsággal sújtottak.

A városvezetőség részéről most ismételt nyilatkozat hangzott el, hogy az áremelkedéseket, az indokolatlan drágítást és az árurejtégetést lehetetlenné teszik. Eppen ezért

a város polgármesteri hivatala most új szabályrendeletet készített az ellenőrzés és kihágás esetén a megtorlás lehetőségének kiszélesítésére és hathatósabbá tételében.

A város legújabb szabályrendelete a következőket tartalmazza:

Az árváltoztatás igazolása

Mi, Aradváros polgármestere az 1939. évi árdragítás megakadályozásáról és leküzdéséről szóló törvény, továbbá a nemzetgazdasági minisztériumnak 60.990—1939. számú, a Monitorj. Officiál 1939. szeptember 19-i 217. számában megjelent rendelete alapján, továbbá tekintetbe véve a közgazdasági törvény 16. szakaszát

ELRENDELJÜK:

1. szakasz. Tilos a kereskedőknek, vagy más személyeknek, aki Aradváros területén elsőrendű közszükségleti cikkek eladásával foglalkozik, hogy a város vezetősége által kibocsátott rendeletben foglalt áron felül áruljanak. Az olyan cikkeket, amelyekre vonatkozóan nem állapítottak meg árt, a helyi piacnak megfelelő áron kell forgalomba hozni.

2. szakasz. Az általános közszükségleti cikkek árának megváltoztatása csak a város vezetőségének előzetes hozzájárulásával, számlák s más igazoló iratok benyújtása után lehetséges.

3. szakasz. A nemzetgazdasági minisztérium fentebb említett rendelete a következő cikkeket jelente ki általános közszükségleti cikkekként: 1. friss hus, 2. konzervált hus, 3. húskészítmények, 4. állati zsirók, 5. élő, vagy vágott háziállatok, 6. tojás, 7. tejtermékek és túró, 8. friss hal, 9. konzervált hal, 10. halkészítmények, 11. bel-, vagy külföldi, friss, vagy konzervált zöldségfélék, főzelékneműek, 12. buza-, rozs-, vagy kukoricajiszt, 13. kenyér, 14. szárított tészta, 15. bel-, vagy külföldi növényi eredetű ételolajok, 16. só, 17. árpa, 18. olajbogyó, 19. kávé és kivonatai, 20. tea, 21. főzőcsokoládé, 22. cukor, 23. ásvány- és szikvíz, 24. ecet, 25. lé, 26. szilárd fűtőanyagok; fa, házi használatra alkalmas brikett, margarin, 27. világítóolaj, 28. finomított szesz, 29. szappan, 30.

gyertya, 31. mész, 32. lámpaüveg, 33. mosószóda, 34. fehér- és kék-keménvíz, 35. olajok, 36. paraszt gyantafonal, 37. juhőrből készített sapkák és bundák.

Tilos az árurejtégetés

4. szakasz. A kereskedők és viszonteladók, akik akár kicsiben, vagy nagyban foglalkoznak az általános közszükségleti cikkek eladásával, kötelesek a jelen rendeletet látható helyen ki függeszteni, valamint az árú árelző táblácskával ellátni. Az árelző táblácskán kívül a fentebb említett kereskedők kötelesek az üzletben, illetve az általuk forgalomba hozott általános közszükségleti cikkek jegyzékét látható helyen ki függeszteni, megjelölve mindegyik mellett a maximális árt. Ennek a jegyzéknek egy példányát a városi gazdasági igazgatásnak kell benyújtani, míg a hónap minden tizedik napján ismertetni kell a várossal a beszerzési árt, az eladási árt, valamint az általános közszükségleti cikkek általuk raktáron tartott mennyiségét.

5. szakasz. Ugy a kiskereskedők, mint a nagy bani árusítók kötelesek a közszükségleti cikkekről számlával rendelkezni. A számlákat és egyéb igazoló iratokat a kereskedők az ellenőrző szervek kívánságára kötelesek bemutatni.

6. szakasz. A nagykereskedők kötelesek a raktáron lévő árt eladni a kicsinyben árusító kereskedőknek. Ugyanígy a kiskereskedők is kötelesek a raktáron lévő árt árba hocsátani. Kivételt képez a kereskedő családjának szükségessége.

7. szakasz. A kereskedők kötelesek az árt az üzletben tartani. A raktárban csak az a mennyiség tartható, amely nem fér el az üzletben.

Büntetések

8. Az árdragítás leküzdéséről és megakadályozásáról szóló törvény, valamint a jelen rendelet elleni kihágóknak tekintik a következőket: a) akik nem függesztik ki az előírt módon az árrelző táblácskákat, a raktáron lévő áruk jegyzékét, vagy nem terjesztik elő a városhoz a ki függesztett és aláírt áru-jegyzéket, vagy elmulasztják a minden tíz napban benyújtandó ár-jelentést beadni, b) túllépik, vagy megkísérlik túllépni a megállapított és ki függesztett árt, vagy túllépik az általános közszükségleti cikkeknek nyilvánított árukra vonatkozó jövedelmet, c) azokat a fogyasztókat, akik a közszükségleti cikkeket tudtukkal az előírt áron felül veszik meg, vagy pedig a számukra, illetve családjuk számára szükséges mennyiségnél többet vásárolnak, d) akik a spekulatív törvényben, vagy egyéb törvényben előírt feltételek betartása nélkül foglalkoznak kereskedelemmel, vagy akik elmulasztják a tulajdonos nevét ki függeszteni, e) akik akár hamis hírek terjesztése révén, akár csalárd eszközök használatával, akár pedig magasabb ár megadása után az árt indokolatlan emelkedését erőszakolták ki, f) akik ab-

ból a célból, hogy az árt emelkedését elérjék, visszatartják az árucikkeket, az előírtnál magasabb áron adják el, vagy bármilyen eszközzel arra bírják a kereskedőket, hogy az áruljanak, vagy csak magasabb áron, g) akik a jelenlegi általános közszükségleti cikkekre nézve megállapított ártakat felemlik, h) megcsalják a vevőket oly módon, hogy nem a kért árucikkeket adják el, vagy a mérlegelésnél többet mutatnak ki a valóságnál, i) akik hamis nyugtákat használnak fel, vagy az árucikkeket meghamisítják, illetve az ilyen cikkeket árba hocsátják, j) akik a belföldi piacon árt rejtene el abból a célból, hogy a szabad kereskedelmi forgalmat megnehezítsék, vagy megbénítsák és ezzel az árt emelkedését érik el, k) akik megsemmisítenek, vagy kivonnak a forgalomból bizonyos árucikkeket, illetve nem szolgáltatják ki a vevőket.

9. szakasz. A jelen rendelet elleni kihágásokat a spekulatív törvény vonatkozó szakaszai alapján büntetik, abban az esetben pedig, ha ez nem volna alkalmazható, akkor a büntető törvénykönyv 24. szakasza alapján hoznak ítéletet. A büntetés nem lehet kevesebb 1500 leinél. Vissza-

esés esetén a pénzbírságon kívül elzárást is alkalmaznak.

10. szakasz. Jelen rendelet a ki függesztéstől számított 24 óra múlva lép életbe.

Arad, 1939. november 13.

VLAD ALEXANDRU LAZAR VASLE dr.
polgármester vezértitkár

A város felhívja a kereskedőket, hogy amennyiben még nem kapták kézhez a rendeletet, forduljanak a gazdasági hivatalhoz, ahol rendelkezésükre bocsátanak egy példányt.

Elfogtak Temesvárott egy fiatal embert, aki állítólagos lengyel menekültek részére gyűjtött

Temesvári tudósítónk jelenti: Véletlen körülmények köszönhető, hogy Temesvárott sikerült egy fiatal embert elfogni, aki jelenleg a lengyel menekültek részére gyűjtött adományokat. Tegnap délelőtt a józsefvárosi római katolikus egyházközség házába Martin hentesmestertől hatalmas élelmiszer-csomag érkezett azzal, hogy ezt Wetzl György lelkész-hitoktató levele küldte el. Hamarosan kiderült azután, hogy a városban az utóbbi időben egy fiatalember Wetzl hitoktató levelével felkereste a cégeket, ahol mindenütt pénzt és élelmiszereket gyűjtött a lengyel menekültek részére. Martin hentesmester gyanút fogott és a csomagot maga küldte el a hitoktátónak. A rendőrség most azután hamarosan el is fogta a tettest Kliegl Róbert fiatalember személyében, aki a lengyelek részére, illetve a maga részére gyűjtött.

FORUM filmszínház. — Tel.: 20-10.

Ma utoljára kettős műsor:

Tánc a föld körül
Ginger Rogers és Fred Astaire.

MR. MOTO

Shiva istenő bosszu a Peter Lorre-val.
Uj FOX-tervadó a franciák által megszállott területekkel és a M. GINOT-vonali látképekkel.
Előadások: 8, 7, 1 és 9, 30 órákor.

Ho-nap premier!

A háremek árnyékában, a szultánok palotáiban lepergő francia filmek,

BOSFOR
A hárem titkai.

VIVIANE ROMANCE, JOHN LODGE, DALIO.

ARADI KÖZLÖNY

Telefon: 11-51. Sürgőnycim: KOZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre . . . 840 lei	Negyedévre 210 lei
Felévire . . . 420	Egy hónapra 70

A Kölcsey Egyesület Petőfi-Jókai-emlékünnepe tiz év előtt

Vasárnapi lapunkban közöltük azt a szép műsort, mellyel magyar közművelődési egyesületünk vasárnap délután a Kulturpalotában Petőfi eszméivel szolgálja a haladást a költő halálának kilencvenedik évfordulóján. Egyesületünk tiz év előtt is ilyen nagyszabású irodalmi munkával hódolt a szabadság magyar költőjének. Akkor Jókai halálának huszonötödik évfordulója is volt. A világ-irodalomnak ezt a fényes kettős csillagzatát dicsérte költői szavakkal a Kölcsey-Egyesületnek ma is társelnöke; Olosz Lajos dr. A magyar és minden népek szabadságérzésének költőjét Petőfit a művészi beszéd szépségével Bing Hugóné Kálmán Sári szövegezte meg a halhatatlan versekben. Fetter Irén énekművésznő Petőfi megzenésített dalait énekelte zengő szép hangjával és művészkísérője volt a zongorán Szelle Károly dr., a Kölcsey-Egyesület mostan is virtuóz alelnöke. A Katolikus Dalkör Szablóczky karmesterrel elénekelte Petőfinak azt a remekbe sikerült versét, a "Falu végén" kezdetűt, melyet most vasárnap Csányi Mátyás feldolgozásában, mint zene- és énekjelölő fog élvezni közönségünk. Nagyhatású irodalmi előadásban fogta össze Petőfi és Jókai alkotó zsenijének értékeit Szántó Zsigmond tanár, aki tudósnak és előadónak a kiválók sorában állott. A megragadó szép beszédnek az volt a vezető gondolata, hogy a magyar nemzet az évszázadok során Európa művelődésében mindig résztvevő és nemcsak elfogadott haladása számára értékeket, hanem adott is a magáéból. Az emberiség lelkiismerete mindenkor tudni fogja, hogy a Petőfi feléből adott értékek a legnagyobbak közül valók. Szablóczkyval együtt Szántó tanár a mostani aradi Petőfi-emlékünnepeben az égi függöny mögül fognak helyeselni.

— ZÜRICH TÖZSDEZARLAT: Páris 9.92, London 17.50, Newyork 44.47, Brüsszel 773, Milánó 22.50, Amszterdam 23.660, Berlin 17.825, Szófia 550, Belgrád 10.00, Bucuresti 3.43.

— Előkelő török vendégek Bucurestiben. Bucuresti. Radian propagandaügyi miniszter meg hívására kedden érkezett meg Bucurestbe Lufti Kirdar. Sztambul város kormányzója, felesége és több török közéleti előkelőség társaságában.

— Megválasztották Peru új köztársasági elnökét. Limából jelentik: A legnagyobb köztársasági elnökválasztások során Peru új köztársasági elnökévé 271.306 szavazattal Manuel Prado választották meg a 76.476 szavazattal rendelkező Jose Quesada előtt. (Rador.)

— Mikor tartják meg az érseki választásokat. Nicodim patriarcha megtette az intézkedéseket a nemzeti egyház kongresszusának összehívására, melyen a moldvai és olteni érsekek megválasztására is sor kerül. A választásokat november 29-re és 30-ra tűzték ki. Az érseki választásokat azonban csak később — a temesvári püspökség megalakítása után fogják megtartani, amikor már a plébániai beosztások is megtörténtek.

— FELHÍVÁS A LAKBÉRETI ILLETÉK BEFIZETÉSE ERDEKÉBEN. Az aradi kivetési pénzügyigazgatóság közli a közönséggel, hogy az augusztus 1—31., szeptember 1—30., október 1—31. között, valamint novemberben lejárt lakbérleti szerződések után esedékes illetékeket bírságmentesen, a nemzetvédelmi minisztérium jóváhagyása nélkül ki lehet fizetni november hónapban az egyes adóhivataloknál. Azok, akik a nemzetvédelmi minisztériumba már elküldték jóváhagyás végett szerződéseiket, új szerződéseket kell készítenek és azokat látványozás végett a pénzügyigazgatóságon kell bemutatni, mert ellenkező esetben büntetésben részesülnek.

— MOZIBAN VOLT AZ ANGOL URALKODÓ-
PAR, London. (Rador). A háború megkezdése óta, sőt az angol uralkodópár trónralépése óta első ízben történt meg, hogy VI. György király és felesége résztvettek egy moziloadáson. A film címe "Az oroszoknak szárnyai vannak", és az angol harci repülőgépek tevékenységét mutatja be.

— NE TEGYÜNK MEGJEGYZÉSEKET A
HADSEREGRÉ. Bucurestből-jelenti a rádió hírszolgálat: Illetékes helyről felhatalmazták a rádiót annak megállapítására, hogy ismét kárt okozó beszélgetések riasztják a közvéleményt. Az idő, melyben élünk, fontos feladatokat ró a nyugodt közhangulat fenntartása szempontjából a kormányra. Az ideges napok terméke, hogy bevonják a napi diskurzusokba a hadsereget is. Már pedig a hadsereg kifelé a biztonságot, befelé az ellenállás legerősebb vára. Mindenütt hallani valamit, valami ellenőrizhetetlen megjegyzést, tájékoztató szavakat, holott az állam érdeke azt kívánja, hagyjuk ki a hadsereget az efféle beszélgetésekből, s egyáltalán hagyjunk fel az ilyen felesleges eszmecserékkel. A falaknak is füle van. A hallgatás is fegyver. Minden zavart keltő megjegyzés árulás a nemzet erői ellen.

Szent Erzsébet ünnepe

Vasárnap, november 19-én üli az erdélyi minorita-rend pártfogójának, árpádházi Szent Erzsébetnek ünnepét, aki egyúttal a harmadik rendnek és az aradi nagyszobor kongregációknak is hathatós pártfogója. Az irgalmas szeretet és önfeláldozás szentjének ünnepnapját tehát az aradi római katolikus papok és a hívek fokozottabb mértékben kívánják megünnepelni. Ennek következtében november 19-én, — amely nap az egyházi év szerint a pinkésd utáni XXV. vasárnapnak felel meg — csak megemlékezés lesz a vasárnapról, mert a szentmise többi része teljes egészében Szent Erzsébetéről szól.

— Külön vasúti kocsit kutyával utazó vadászoknak. Bucuresti. A CFR. vezérigazgatóság rendelkezést adott ki, amely szerint kutyákkal utazó vadászok részére külön vasúti kocsikat tartanak fenn.

Tárcsázza

ezt a számot: 21-71

AZ ARADI TEJCSARNOK

speciális vaj és sajttüzlete

„DACIA“-val SZEMBEN

hármilyen mennyiségű elsőrendű tejterméket hazaszállít!

— Birobidzsán. Az orosz szovjetek legfőbb tanácsa az 1925-ös évben elhatározta, a többi népköztársasággal egyformán, a zsidó nemzeti állam létesítését. Rövidesen megkezdődött a munka és az ország többi részéből a zsidók bevándorlása. A fenntartott területen, — mely bizony szegény volt földi javakban — csak lassan kelt életre. De a telepedettek küzdelme lassanként eredményre vezetett. Ennek megfilmesítése AZ EMIGRÁNSOK, melyet a mai naptól vetítenek az URANIA-moziban.

Relativitás

— Egy ilyen geológus számára 1000 esztendő, semmiség...

— Te jó Isten, éppen ma kért tőlem kölcsön 500 lejt...

Ismét napirenden Temesvár egyetlen magyar közép- iskolájának nyilvánossági joga

Temesvár magyar közvéleményét egyre jobban foglalkoztatja az ottani négyosztályos katolikus főgimnázium ügye. A gimnázium nyilvánossági jogát már évekkel ezelőtt megvonták azzal az indoklással, hogy az iskola igazgatósága bizonyos előírt beruházásokat nem teljesített. Ilyen körülmények között az iskola növendékeinek száma egyre aradt és az illetékes körök az ügyben a felsőbb fórumok előtt intervenáltak az iskola nyilvánossági jogának visszaadása érdekében, valamint hangsúlyozták azt is, hogy a megvonási indokok nem felelnek meg a valóságnak. Ekkor ellenőrző bizottság szállt ki Temesvárra és az ott megjelent vizsgálat folyamán meggyőződtek arról, hogy az igazgatóság részéről nem történt mulasztás. Ennek eredményeképpen azonnal visszaadták az intézet első osztályának nyilvánossági jogát azzal az ígérettel, hogy minden évben egy-egy osztálynak visszaadják a nyilvánossági jogot. Az idén lett volna soron a második osztály, azonban ennek nyilvánossági joga nem érkezett meg Temesvárra és most a gimnázium a Magyar Népköztársaság káldtve kéri mind a három osztály nyilvánossági jogát. A kérelmezők arra hivatkoznak, hogy a bizottság az ellenőrző körút során a legjobb véleményvel nyilatkozott az igazgatóságról és kéri, hogy tegyék lehetővé, hogy Temesvár egyetlen magyar tanintézete teljes joggal működjék.

— Négyezer utólagos állampolgárságot ismertek el eddig Váradon. Az új állampolgársági törvény — mint ismeretes — lehetővé tette, hogy mindazok, akik az 1924-es állampolgársági jelentkezéseknél bizonyos okokból nem tettek a jelentkezésnek eleget, hogy azt most pótolják. A törvény előírja, hogy a jelentkezésekről készített névsort november 15-ig terjeszték fel a minisztériumba. Azonkívül a további jelentkezésekről havonként szükséges a minisztériumnak kimutatást elkészíteni. Nagyváradon az állampolgársági névjegyzékbe utólagosan eddig 420-an iratták be magukat. Ezeknek teljesen rendben vannak az iratai és mint az állampolgárságra jogosultakat, az ügyosztály előjegyzésbe is vette.

— Hazaérkeztek a sportvonat utasai. Kedde este 19.25-kor érkeztek meg az aradi állomásra a budapesti sportvonat utasai. Négy kocsiiban nyertek elhelyezést az aradi utasok, míg a temesváriak — akik husz perc múlva indultak tovább — hat különvagont foglaltak el. Az állomáson a vonat érkezésekor nagy számban sereglettek össze az utasok hozzátartozói és ismerősei. Az aradi utasok, akik színtől megöltötték a rendelkezésükre bocsátott különkocsikat, a legjobb hangulatban és a legkellemesebb benyomásoktól eltelten számoltak be az utazásról, amelynek folyamán semmiféle zavaró körülmény sem történt. A kürtösi hatóságok egyébként az utasok visszaérkezésekor, mint eddig is, előzékeny, udvarias módon jártak el.

— Dr. Róna orv. főegye. fül-, orr- és szemorvos ismét rendel. Str. Gh. Popa 1 a) alatt.

— NOVEMBER 15-ÉN LEJÁR AZ IDEGENEK JELENTKEZÉSÉRE ENGEDÉLYEZETT HATÁRIDŐ! Az aradi állambiztonsági hivatal közli, hogy a minisztérium legutóbbi rendelete értelmében a külföldi állampolgárok tartózkodási engedélyük meghosszabbítását célzó kérvényeket november 15-ig adhatják be. Mivel a mai napig semmilyen rendelkezés nem érkezett arra vonatkozólag, hogy a jelentkezési határidőt meghosszabbítsák, az állambiztonsági hivatal felszólítja az érdekelteket, hogy okmányukat szeddán, november 15-én okvetlen nyújtsák be.

— Az iraki kormányzó feleségének kellemetlen utikalandó. Kairóból jelentik: Azt a repülőgépet, melyen Abdulláh herceg, az iraki kormányzó felesége, valamint Nuri Said pasa, a miniszterelnök Kairó felé utaztak, az uton feltartóztatták és a transjordániai Ammanban leszállásra kényszerítették. A repülőgép vasárnap reggel 8 óra 30 perckor folytatta útját Kairó felé, ahová 11 órakor érkezett meg. (Rador.)

— Gépkocsivezetői vizsgák a CFR-nél. Bucuresti. A CFR-igazgatóság november 19-én Braszóban, november 20—21-én pedig Nagyszabeben és Gyulafehérváron CFR-tehergépkocsik részére gépkocsivezetői vizsgát tart. A jelentkezők 25—30 év közöttiek lehetnek.

— Dr. Thau Ernő belgyógyász hazaérkezett, rendelését újból megkezdte.

— HÁZTULAJDONOSOK FIGYELMÉBE! Az aradi háztulajdonosok Szindikátusa figyelmezteti a háztulajdonosokat, hogy ingatlanukkal költözéskor jelentkezzenek a központi rendőrségen, a május óta előállított változások szabályszerű keresztülviteléért. A jelentkezési sorrendet a rendőrség által közzétett hirdetmény állapítja meg. Az ingatlan könyvön kívül semmi egyéb be-, vagy kijelentési kötelezettség nincs a háztulajdonosnak, tehát a ház lakóinak beállított változások kizárólag az ingatlanok nyilvántartásának kiértékelése és a népszámlálás hivatali való bejelentése által történik. A területi rendőrségen, semmilyen változást nem kell bejelenteni, mert a február hónapban beérkezett ívek hatálya az ingatlanok nyilvántartásának teljes megújítását és a rendőrkörnyezet hatásköréből kivonását.

Józseffalváért

Az Aradi Közlöny tovább folytatja a józseffalvi adakozások gyűjtését és az adakozók közönség továbbra is ellátja hozzájuk adományait, továbbítás végett. Legutóbb a következő adomány érkezett a kiadókhoz:

N. N. — — — — — 100 lei

— Megkezdődött a távolkeleti angol és francia katonai helyőrségek létszámcsoökkentése. Peking. Az angol és francia katonai kirendeltségek visszavonása Tiencsinből kedden kezdett vésni.

— A téli menetrend életbe lépése. A téli menetrendet tudvalegyen eredetileg október elején akarták életbe léptetni, majd az életbe lépést elhalasztották december 1-re. A vasúti vezérigazgatóságnál most dolgoznak a téli menetrend tervezetén — a munkálatokon a temesvári vasútigazgatóság meghívottai is részt vesznek. Vasutas körök szerint a téli menetrendet valószínűleg december 1-én sem léptetik életbe, hanem csak későbbi időpontban. Az újabb elhalasztást technikai okokra vezetik vissza. — Aradra ez ügyben még nem érkezett értesítés és továbbra is a régi menetrend marad érvényben mindaddig, amíg újabb intézkedés nem történik.

— Meghalt a néhány hete lemondott szlovákiai református püspök, Budapest. A Magyar Értesítő jelent: A tiszáninneni reformátusok hivatalos lapja megdöbhentő hírt közöl. Böszörményi Sándor homonnai református lelkész, aki csak néhány héttel ezelőtt volt kénytelen lemondani a szlovákiai magyar reformátusok püspöki tisztéről, mert az ottani kormány nem erősítette meg ebben az állásában, szívességi köveketében hirtelen meghalt. Mindössze ötvennyolc éves volt. 1910 óta működött homonnai missziós lelkészként, egyházközségi tanácsbíró s a losonci, azóta megszűnt: teológiai szemináriumban előadó volt. A bécsi döntés után a püspöki teendőket vállalta és magyarságát miatt az üldöztetése központjába került. Belehalt az izzalmakba. Erdélyi András lasztói lelkész temette, Mertens Alfréd dr pedig a gyűlést el az Egyesült Magyar Párt nevében megszervezte.

— Felhívás. Ezúton értesítjük azokat a hölgyeket és urakat, akik a Vöröskereszt Egyesület ápolói tanfolyamára beiratkoztak, hogy szerdán, november 15-én jelentkezzenek a megyei központi házban, ahol megkezdődnek a tanfolyamok, Dr. Coticu Romuald elnök, Mica Darlea titkár.

Tereanu Gabriella

zonvórahánversenye

1939 december 8-án

a Kulturpalotában.

— Személyvonat és mozdony összeütközése az apahidai állomáson. Kolozsvárról jelentik: Az elmúlt éjjel az apahidai állomáson vasúti szerencsétlenség történt. Egy Tövis felé induló személyvonat összeütközött az egyik mozdonyval. Mindkét mozdony vezetői, fűtői, valamint a személyvonat egyik fekezője és a vonatvezető súlyosan megsebesültek. A két mozdony, valamint a személyvonat egyik kocsija súlyosan megrongálódott. A sebesülteket a kolozsvári sebészeti klinikára szállították. A vizsgálat az ügyben megindult.

— JELENTKEZZENEK A GÉPJÁRMŰTULAJDONOSOK! Az aradi rendőrség közlekedési ügyosztálya ismételt felszólítja az aradi és aradmegyei gépjárműtulajdonosokat, hogy a hetedik hadtest narancsnokságának rendelkezése értelmében a megállapított sorrendben jelentkezzenek járműveikkel a rendőrkészletre épületében.

— Betűrés Kiszén. Kiszénről jelenti az Aradi Közlöny tudósítója: Miklós János kiszénai baromfi-kereskedő bejelentette a csendőrségnek, hogy megölték. Eddig ismeretlen tettesek vasárnap délután, távolléte alatt, az ablakon keresztül behatoltak lakásába, ahol feltörték a szekrényeket és azokat tartalmát — nagy mennyiségű ruhaneműt — magukkal vitték. A feljelentő kára több ezer lei. A tettesek kézrekerítésére megindult a vizsgálat.

— A nyugdíjasok figyelmébe! A „Nyugdíjasok Kölcsoni Szegélyező Egyesülete” értesíti a nyugdíjasokat, hogy aki részletfizetésre akar tüzfűt vásárolni az erdőigazgatóságtól, jelentkezzen nyugdíjkönyvével az erdőigazgatóság irodájában, V. Goldis-ucca 6. sz. Az elnökség.

— Ujenc-mulatság Kiszén. Kiszénről jelenti az Aradi Közlöny tudósítója: Jól sikerült táncos teaestélyt rendeztek vasárnap a Kiszén Iparos Otthon termében a bevonuló uioncok. A mulatságon sokan vettek részt és a hangulatos táncestély a hajnali órákig tartott.

— Hibaigazítás. Beszámolt az Aradi Közlöny arról, hogy a munkügyi miniszter határozata értelmében megerősítették dr. Tabic Miron kórházi orvos kinevezését az aradi képekkutató intézet orvosi állásában. Nyomdahiiba következtében az orvos neve tévedésből hibásan dr. Tabic Ioannak jelent meg.

Giurescu miniszter: Rövid időn belül meg kell oldani a megélhetés olcsóbbá tételének kérdését

Gyűlést tartottak Bucarestben a drágulás leküzdése érdekében

Bucarestből jelentik: Tegnap délután tartották meg a bucuresti-i kereskedelmi és iparkamara helyiségében azt az értekezletet, amelyet a Nemzeti Ujjászületés Frontja kereskedelmi és ipari csoportjának főtárgyalása hívott össze, hogy megvitassák a megélhetés drágulásával kapcsolatos kérdéseket. Az ülésen Giurescu Constantin, a front minisztere elnököt és jelen voltak az értekezleten a kereskedelem és ipar vezető egyéniségei is.

Elsőnek Negel D., a bucuresti-i kereskedelmi és iparkamara elnöke szólalt fel, majd Penescu-Kertsch beszélt, a romániai gyárilapok szövetségének nevében. Miután kifejezte hódolatát az Uralkodó iránt, rávilágított arra, hogy a drágulás egyre érzékenyebbé válik. Hangsúlyozta, hogy hiány mutatkozik az egyes nyersanyagok terén is.

Brancovici tanár a kereskedelmi képviselők nevében csatlakozott ahhoz a hódolathoz, amelyet Őfelsége II. Carol király iránt fejeztek ki az ülésen. Őfelsége hangsúlyozta, hogy azonos véleményen van Penescu-Kertschel, Indivánvonta, hogy

a kereskedelem és ipar képviselői köréből bizottságot alakítsanak és ez a bizottság tanulmányozza annak lehetőségét, hogy miként lehetne a megélhetést olcsóbbá tenni.

Samoilă szenátor az iparosok nevében beszélt szerinte a drágulási folyamat általánosságban nem indokolt. Különbösen nem helytálló azon nyersanyagok terén, amelyeket belföldön termelnek. Az ugyazólván másholnapra történt áremelkedések következtében az iparosok nem tudják elkészíteni régebbi rendelkezéseiket, amelyeket az olcsóbb árakhoz mérten vettek fel.

Mociornita D., a Nemzeti Ujjászületési Front Bucuregi tartományi kereskedelmi és iparosztálya főtárgyaló beszéde után Válcovici V. tanár, a Front vezetőjére emelkedett szólásra. Válcovici tanár rámutatott a drágulás okaira és hangsúlyozta, hogy

bizonyos esetekben visszaélések következtében mesterségesen idézli elő az árdragulást azáltal, hogy az árkiegészítéseket kivonják a forgalomból és akkor adják el, amikor az árak emelkedtek. Közölte azonban, hogy a kereskedők nagy része becsületesen jár el és a drágulás raktuk kiváltságos okokból történik.

Természetesen a vétkeket ellen eljárást indítanak de ezt nagy körültekintéssel kell végezni. Rávilágított arra, hogy Franciaországban, Németországban, miként Angliában is érezhető az árak általános emelkedése, de ezek nem voltak túlzottan nagy mértékűek.

Válcovici vezértárgyaló ezután több javaslatot terjesztett elő a megélhetés olcsóbbá tétele érdekében, utána Giurescu Constantin, a Nemzeti Ujjászületés Frontja minisztere emelkedett szólásra és többek között a következőket mondta:

— A Front nagygyűlésein kívül gyűléseket rendezünk, amelyekre meghívjuk a különböző foglalkozási ágak képviselőit azzal a céllal, hogy kívánságaikról

Ma, november 15-én zárul

a LITTECKI-KRAUS képkiallítás

a Kulturpalotában. Este 9-ig nyitva.

szükségeikről a közvetlen érintkezés alapján szervezzük értesülést. A modern államban a kereskedelemnek és iparnak fontos szerepe van, Bátoran elmondhatjuk, hogy egy állam annál erősebb, minél fejlettebb az ipara és a kereskedelme. A mai gyűlésen az utóbbi időben tapasztalható drágulás kérdését akarjuk megvitatni.

Helyeslem azt a javaslatot, hogy a kérdés tanulmányozására bizottságot küldjünk ki. Ezenkor azonban azt ajánlom, hogy ennek a bizottságnak ne legyen sok tagja, munkáját a lehető leghatékonyabban kell intéznie és a határozat, valamint határozott javaslatot terjeszteni kell.

A megélhetés drágulása valószínű, amely a szegényebb nagy tömegeket érinti a legközelebb. A megoldást rövid időn belül meg kell találni és az a kívánságom, hogy

a megoldást maguk a kereskedők és iparosok ajánlják.

A megélhetés drágulásának kérdése közelről foglalkoztatja nemcsak a lakosságot és nemcsak a kormányt, hanem a népközlés legmagasabb államtitkárját, Őfelségét, a királyt is.

— Kolozsváron tegnap azt mondtam, hogy a nacionalizmusnak határozott alakot kell öltenie, amely a nép általános vágyaival tartva fenn az érintkezést. És mivel gazdasági irányban rengeteg tennivalónk van, ezért előt tartva, hogy a mi ifjúságunk az utóbbi időben főképpen elméleti pályákra ment.

— Meg kell feleltetnünk arra, hogy a román ipar, mezőgazdaság, kereskedelem és kisiparban képezzük ki.

Különbös hangsúlyt fektetnek a kisiparra, mert a kisiparosság az gazdasági élet egyik legjelentősebb tényezőjének tartom. Ne feledjük el, hogy számon nagyvállalat alatti kisipari műhelyek képeztek.

— Ugy vélem, hogy ifjúságunk az izzó nacionalizmus munkáját szolgálja akkor, ha megnyit egy üzletet, vagy kisipari műhelyt.

A nagygyűlést végül elhatározták, hogy a már fentemlített bizottságot a bucuresti-i Kereskedelmi és Iparkamara jelöli ki és a bizottság rövid időn belül megkezd munkáját.

Jogerős az ál-Bohus báró kétesztendei feyházbüntetése

Világosi Rechnitz Pál 41 éves iparművész megismerkedett Budapestén egy Hollandiából származó gazdag nővel.

Amikor megtudta, hogy az asszonynak Hollandiában huszonhat bérpályája van, udvarolni kezdett és csakhamar házasságot ígért. Azt állította magáról, hogy szüleit Bohus báró, csak anyjának második férje örökbe fogadta és ezért használja mostani nevét.

Eldicselkedett, hogy Gyöngyös környékén 700 000 pengőért erő földbirtoka, a fővárosban pedig a Teréz-körúton nagy bérháza van és anyjától havonta 1000 pengő apanázst kap. Hamarosan az asszony bizalmába férkőzött, majd különböző ürügyekkel sok pénzt csal ki a külföldi nőtől.

Rövid idő alatt 16.000 pengőt szedett el az asszonytól.

A nő végre megunt a folytonos „pumpolást” és rájött, hogy közönséges szélhámosról van dolga és feljelentést tett ellene a rendőrségnek. A rendőrségi nyomozás során tanuként kihallgatták ebben az ügyben egy neves, kitűnő énekesnőt, aki terhelő vallomást tett az ál-Bohus báró ellen.

Világosi Rechnitz ezért bosszút forralt az énekesnő ellen, hirtelen feljelentéssel megvádolta a művésznőt.

akinek ebből kifolyólag átmenetileg kínos kellemetlenségei származtak. A büntetőeljárás végül is világosi Rechnitz Pált

folytatólagosan elkövetett csalás bűntette miatt két évi fegyházra ítélte.

Ezt az ítéletet a budapesti tábla helyben hagyta. A bejelentette semmiségi panaszok folytán a Kuria Boila-tanácsa dr. Kéler Béla koronabíróhelyettes felszólalása után a két évi fegyházbüntetést szabó ítéletet jogerőre emelte.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

WEISZ gyógyszerár. Pinta Avram lancia 12.

JANKA gyógyszerár. Bulev. Reg. Ferdinand

Dr. DICK gyógyszerár. Str. Mátyásról 1.

Az atómbontás és a szexuálhormonok kutatái kapták a fizikai Nobel-díjat

Rövid ismertetés a stockholmi döntés alapján kitüntetett Orlando, Butenandt és Ruzicka tanárok tudományos munkásságáról

A legutóbbi jelentések alapján beszámoltunk a fizikai és kémiai Nobel-díjak kiosztásáról. A természettudományoknak mind a két ágában, a fizikában és a kémiában egyaránt igen érdekes nevek és a nevek mögött az egész emberiséget közelről érdeklő tudományos munkálatok nyerték el ezt a legmagasabb erkölcsi és anyagi kitüntetést.

A fizikai Nobel-díjat Lawrence Ernest Orlando, kaliforniai egyetemi tanár nyerte meg az ugynevezett cyclotron felfedezéséért, annak kifejlesztéséért és a cyclotron segítségével különösen a mesterségesen rádióaktív elemek terén elért eredményekért.

A laikusok számára a cyclotron kifejezés és a szűkszavú távirat általában idegenül hangzik. Tudvalevő, hogy a modern fizikai tudomány egyik legfontosabb problémája az elemek legapróbb részecskéinek, az atomoknak szétbontása, mert ezáltal akarja a tudomány elérni azt, hogy óriási energiaforrásokhoz jusson. Az újságikkékből már minden laikus értesült arról, hogy az elméleti számítások szerint egyetlen csepp víz atomenergiája is felér sok-sok ezer erőórával.

Lawrence Ernest Orlando találmánya pedig, a cyclotron abban áll, hogy egészen egyszerű eszközökkel képes akkora energiát belebocsátani a fizikai világ legvégső apróságába, az ugynevezett

protonokba és elektronokba, hogy ezekkel eredményesen tudja bombázni az atomokat, amelyeket azáltal bomlásnak indít.

E pillanatban még nem tudjuk az energia-felhasználás terén elért eredményeket, kétségtelen azonban, hogy Lawrence Ernest Orlandonak nagy eredményei vannak a mesterséges rádióaktivitás terén, ami gyakorlati nyelven azt jelenti, hogy például eljárásával rádióaktívá tudja tenni a konyhasót is, tehát — elképzelhető —, hogy a méregdrága rádium helyett a jövőben akár a konyhasó is alkalmas lesz a gyógyításra.

Ugyanez a távirat azt jelenti, hogy a kémiai Nobel-díjat Butenandt berlini és Ruzicka zürichi tanárnak ítelték oda. Az ő munkásságukkal kapcsolatban ezt a felvilágosítást kapjuk:

Ruzicka professzor az ugynevezett szexuálhormonok és ezek alapanyagának, a politerpének vizsgálatával foglalkozott. Gyakorlati szempontból e pillanatban még nem tudunk eredményekről beszámolni, kétségtelen azonban az, hogy tudományos kutatómunkájával felfedte a nemi életet szabályozó anyagok szerkezetét és hivatását.

Butenandt professzor az ugynevezett sterinek vizsgálatával foglalkozott. A sterinek ugyanakkor hormonanyagok és szerepük az, hogy az életfolyamatokat szabályozzák.

A szifilisz

diszkrétan és alaposan, szájon beszédendő módon, csak az új, eredeti külföldi „ARONGYL” gyógyszerrel kezelhető, előállítva a Plagnol-laboratóriumok által, Versailles (Franciaország) és engedélyezve a francia Egészségügyi Minisztérium által. A több mint 15 év óta folyó kísérletezések a francia klinikákon tanúsítják az eredményekről, amelyet ezen készítmény fel tud mutatni. Tartalmazza a szervezetnek teljesen ártalmatlan formában, az összes praktikus gyógyszerket, azaz: arzént, bizmutot és higanyt.

Dr. Guici Gyógyszertára, Bucuresti, Calea Victoriei 33., az üveget 450.- lei utánvétel ellenében szállítja. Kívánságra felvilágosító-brosurát küld „NIFAR” S. A. R. Serviciul Stiintific AD, Str. Maria Rosetti 47., Bucuresti.

Magyar úgy kapaból!

A magyar B) válogatott csapat vasárnap Egerben vendégszerepelt és a helyi válogatott ellen 10:2 (6:1) arányban győzött. A gólokon Serfőző (5), Jenőfi (3), Kalocsay és Gazdag szürozkodtak.

Szerdán este sorsolják ki Bucurestiben a Román Kupa következő — ötödik — fordulóját és lehetséges, hogy a nyolc mérkőzést még ezéhen honvitiák le. A döntetlenül végződött Carpati—Olimpia-mérkőzést vasárnap ismétlik meg Nagybányán.

A vasárnap Bucurestiben—Berlin mérkőzésre a németek már össze is állították csapatukat, amely a következőképpen áll ki: Jahn — Appel, Krause — Buhmann, Bossmann, Koede — Engelbrecht, Thanniedt, Perndt, Fabian, Salisch.

Jugoszlávia ellen a tavaszi idényben — Belgrádban létesített megállapodás szerint — március 31-én Bucurestiben játszik a román válogatott tízenegyz. Eredetileg Törökország ellen játszott volna a román válogatott ebben az időpontban, de most Jugoszlávia lesz az edzőtárs az április 14-iki román—olasz mérkőzésre.

TEKESPORT

A tekekörzet tisztikarának eskütétele. Mint már többször megemlékeztünk róla, szombaton, t. hó 18-án délelőtt Aradra érkezik Mihoc Eftimiu, a nagyváradi tekekerület elnöke, ki magával hozza a már közel három hónap óta vajdó körzetvezetőségi választás jóváhagyását és ugyanezenkor kiveszi a megválasztott vezetőség tagjaitól az esküt. Az ünnepélyes eskütétel szombaton este 8 órakor lesz az AAC kaszinóhelyiségében, az új Neuman-ház II. emeletén. A hivatalába lépő tisztikar pontos megjelenése kíváncsatos.

Teke-bírói tanfolyam. Mint már megírtuk, a tekekörzet technikai bizottsága, a bajnoki mérkőzések alapszabályszerű lebonyolítására céljából, bírói tanfolyam megtartását határozta el. Az első felhívásra csak gyér számú tekézó jelentkezett, miért is a technikai bizottság újra felhívja aktív tekézőinket, hogy mint utolsó határidőn, november 20-án, este fél 8 órakor, az Iparos Otthon emeleti helyiségében annál is inkább jelentkezzenek, mert ellenkező esetben kénytelen lenne a nem tekézők köréből elfogadni jelentkezőket.

A körzeti teke csapatbajnokság második fordulója pénteken este és vasárnapon nyer lebonyolítást, a következő beosztásban: Pénteken este 9 óra: Infrătirea—Fortuna. Infrătirea—pálya, bíró: Bardocz. Vasárnap délelőtt 11 óra: Transilvania B)—Metalurgist B). Tricolor—pálya, bíró: Halic I. Vasárnap délután 5 óra: Transilvania—Metalurgist. Tricolor—pálya, bíró: Lészay. Vasárnap este 6.30 óra: Tricolor B)—Prietenii B). Tricolor—pálya, bíró: Pfeiffer. Vasárnap este 8 óra: Tricolor—Prietenii. Tricolor—pálya, bíró: Macian Nicolae. Az Infrătirea—Fortuna-mérkőzés előrehozása az Infrătirea kérésére történt, ki vasárnap Temesváron szerepel.

Tilos a versenyek alatt a dohányzás. A körzeti csapatbajnokság első fordulóján, mely most már zárt téli pályákon bonyolódott le, a nézők és játékosok dohányzása következtében, szinte átláthatatlan füst keletkezett, mely nemcsak elviselhetetlenné tette a pályákon való tartózkodást, de a látási viszonyokat is lerontotta. A tapasztalatok okára, a körzet vezetősége szigorúan tiltja jövőben a versenyek tartama alatt a dohányzást és a rendező egyesületeket teszi e rendelet szigorú végrehajtása tekintetében felelőssé.

A Fortuna egyéni versenyt rendez. Múltán a Fortuna pénteken lejátsza bajnoki versenyt és vasárnapja szabaddá válik, szombat este 9 órai kezdettel és vasárnap este 11 óráig tartó egyéni tekeversenyt rendez a Nagy Béla-vendéglőben levő téli tekepályán. Az értékes és gazdag díjazás bizonyságra sarkalni fogja tekézőinket a versenyben való részvételre. A verseny keretében vasárnap délelőtt fél 10 órakor a Fortuna—Tricolor barátságos csapatverseny nyer lebonyolítását.

SPORT KÖZLÖNY

Magyar csapatok jugoszláviai és romániai turamérkőzéseiről is tárgyaltak Belgrádban

December 3-án Budapesten döntenek a Keleteurópai Kupa és a KK ügyében — Iuga Liviu nyilatkozata a magyar—jugoszláv mérkőzésről

Belgrád. A vasárnapi belgrádi értekezletről nagyjában már beszámoltunk. A tárgyaló felek: Andrejevics dr., Iuga Liviu és v. Ginzery Dénes.

teljes részletességgel megvitaták a létesítendő Keleteurópai Kupa tervét, amelyen négy ország csapatai vennének részt. Három résztvevő már adva van: Jugoszlávia, Románia és Magyarország, míg a negyedik helyre Olaszországot szeretnék felkérni. Ebből a célból Iuga Liviu biztatta meg, hogy a román szövetségen keresztül járjon közben az olaszoknál, hogy vegyenek részt a kupában és képviseltesék magukat a decemberben — előreláthatólag 3-án — Budapesten megartandó értekezleten, ahol úgy a Keleteurópai Kupa, mint a Középeurópai Kupa függő kérdéseit véglegesen rendezni kívánják. Abban az esetben, ha az olaszok nem volnának hajlandók résztvenni a Keleteurópai Kupában, úgy Svájcot, esetleg a Cseh-Morva-protektorátust, vagy Bulgáriát nyernék meg negyediknek. A megbeszélések szerint a Keleteurópai Kupát egy év alatt két fordulóban bonyolítanák le olyképpen, hogy minden szövetség 3 mérkőzést játszana tavasszal, hármat pedig ősszel.

A vasárnapi tanácskozások során elhatározták,

hogy a Középeurópai Kupa ügyében nyilatkozatra kéri fel az olasz és a cseh—morva szövetségeket. Ugyancsak

megállapodtak abban is, hogy a román és jugoszláv megbízottak szövetségeik útján felkérjék a kormányokat, hogy magyar csapatok turamérkőzéseit engedélyezzék Jugoszláviában és Romániában.

A megbeszélések után a jugoszláv szövetség diszvacsorát adott a vendégek tiszteletére.

Iuga Liviu, aki a román szövetséget a konferencián képviselte, természetesen megnézte a magyar—jugoszláv mérkőzést és a látottakról így nyilatkozott:

— A magyar csatárok ezúttal erélyesebbek voltak, mint Bucurestiben. Nagyobb volt bennük az áttörő erő, de nem szabad elfelejteni azt sem, hogy az ellenfél viszont gyengébb volt, mint Bucurestiben. Különösen Sárosi III. tetszett nekem, ő még jobban játszott, mint Bucurestiben, pedig ott is remekelt. Nagyszerűen sakkban tartotta a jugoszláv belsőhármast. A játékvezető kitűnően vezette a mérkőzést.

Harmincöttagu keretet jelöltek a Berlin elleni mérkőzésre

Bucuresti. A vasárnapi Berlin—Bucuresti városközi válogatott mérkőzésre 35 tagu keretet jelöltek ki, amelynek tagjai kedden délután a Venus-pályán zárt kapuk mögött, edzést tartottak. A keret tagjai a következők:

Kapusok: Sadovski, Ghenea, Petre Radulescu. Háttvédek: Sfera, Petrescu, Duce, Dragomirescu, Negrescu, Lengher.

Fedezetek: Vintila, Demetrevici, Dragan Rasinaru, Juhász, Lupas, Fieraru, Beffa.

Csatárok: Sipos, Oana, Fabian, Bogdan, Mihalescu, Ploesteanu, Humis, Constantinescu-Grecu, Berbeaca, Auer, Bonajiu, Cires, Bodola, Dunareanu, Prasler, Lulu Mihaiescu, Stoian, Iordache.

— PRASLER ISMÉT LETILTJAK? Az egyik bucaresti sportlap tudni véli, hogy Prasler játékaival a Juventus vezetői nincsenek megelégedve és az FC Ploesti ellen elszenvetett vereségért főként a válogatott csatárt okolják. Azt mondják, hogy Prasler szabotálja a csapatérdekeket és hirszerint Prasler játékjogát az egyesület vezetősége legközelebbi ülésén hosszabb időre felfüggeszti.

A Gloria a turnuseverini CFR-t látja vendégül vasárnap

A nemzeti bajnokság A) csoportjában a Berlin—Bucuresti mérkőzés miatt a küzdelmek egy héttel eltolódtak, viszont a B) divízióban teljes az üzem. A második csoportban a Gloria a CFR Turnuseverini együttesét látja vendégül és a mérkőzést Soran nagyváradi bíró vezeti. Ebben a csoportban még a következő mérkőzések kerülnek lejátszásra: Minerul—Kini. zsi, bíró: Huniade, Sparta—CFR Simerla, bíró: Gherman, Electrica—Jaul, bíró: Szilágyi, Mica—Vulturil, bíró: Almajan.

Jól játszottak az aradiak a bucaresti-i Olimpiában

A bucarestii disztrikt-csapat kupa-eredménye volt a kupaforduló kétségtelenül legnagyobb meglepetése. A Carpati ellen elért döntetlen eredmény egy disztrikt-csapatnál nagyszerű teljesítmény és az Olimpiában számos aradi játékos (Adoc, Vágási, Cuiedan, Bermoser) is szerepelt. Az egész csapatról, de főleg Adocról és Vágásiról nagy elismeréssel írnak a lapok, Bermoser pedig egy gólt is lőtt, egy másikat pedig előkészített.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Az új pénzügyi vezérfelügyelői testület hatásköre

A vezérfelügyelői testület tagjai felelősek a behajtás körül tapasztalható hibákért

Az Aradi Közlöny legutóbbi számában már megemlékeztünk arról, hogy a pénzügyminiszter rendeletileg teljesen új alapokra fektette a pénzügyi vezérfelügyelők munkáját és a vezérfelügyelőket Bucuresti székhellyel testületbe tömörítette:

A pénzügyi vezérfelügyelők feladatai a következők:

a) A behajtási igazgatóságok irányítják és ellenőrzik naponta a behajtási szervek tevékenységét a minisztertől kapott meghatalmazás alapján és külön-külön, valamint összesen is felelősek maradnak a behajtások terén tapasztalható bármilyen hibáért.

b) A miniszterium különböző igazgatóságainak meghatalmazása alapján ellenőrzik a helyszínen azokat a kéréseket, panaszokat és feljelentéseket, amelyek a kincstár jogainak megállapítására vonatkoznak, egyben pedig ellenőrzik a miniszterium külső szerveinek ez irányú tevékenységét.

c) Bizonyos időközönként ellenőrzik a kerületi felügyelőket, valamint a kivetési és behajtási pénzügyigazgatók munkáját és a miniszteriumot legalább havonta egyszer tájékoztat-

ják megállapításokról. A kerületi felügyelők kötelesek a vezérfelügyelői testülethez havonta jelentést küldeni működésükről.

d) Váraklan ellenőrzésekkel kell felügyeletet gyakorolni a kivetési szervek munkája fölött, az illetékes miniszteriumi igazgatóságoknak megállapításokról jelentéseket kell tenniük és egyben javaslatokat kell előterjeszteniük.

e) Összhangba hozzák a kivetési pénzügyigazgatóságok munkáját a behajtási pénzügyigazgatóságok tevékenységével, ami a kivetett adók behajtását illeti. A hibákról havonta kell jelentést készíteniük.

f) Váraklan ellenőrzéseket kell végezniük az adóbehajtással kapcsolatban.

g) Olyan esetekben, amikor a hibák a törvényes rendelkezések hiányosságának vagy a tisztviselők előképzettségénél tapasztalható hiánynak tudhatók be, javaslatokat kell tenniük a helyzet megjavítása érdekében.

A kerületi ellenőrök eddigi körzetét továbbra is fennmaradnak és ezek az ellenőrök az eddigi alapon folytatják tevékenységüket.

Kedvezményeket biztosít a pénzügyminiszterium a katonai összpontosításon résztvevő italmérőknek

A szőlők hektárja után kivetett illetéket nem hajtják be a szőlőbirtokos katonai összpontosításának ideje alatt

A közelmúltban felmerült az a probléma, hogy miképpen oldják meg azon italmérőknek helyzetét, akiknek esetében az italmérési engedélyek érvénye katonai összpontosításuk ideje alatt járt le, vagy pedig akiknek italmérési engedélyét az 1938. június 16-iki törvény alapján megsemmisítették. Voltak olyanok is, akik árlejtés alapján jutottak italmérési engedélyükhöz, de éppen katonai összpontosításuk miatt a végleges odaltételhez szükséges iratokat nem tudták beszerezni. Mindezek ügyeinek rendezése, valamint a szesz-monopóliáról szóló törvény 194. szakaszában foglalt iratok melékelése végett a pénzügyminiszterium most két hónapos határidőt engedélyezett. Ez a határidő attól a naptól számít, amikor a szóban levő italmérőket a katonai összpontosításról elbocsátották.

Felfüggesztette a miniszter a katonai összpontosítás

ponosításán levő italmérők italmérési illetékeinek behajtását az összpontosítás tartamára és ezeknek az illetékeknek behajtását csak az italmérők hazabocsátásától számított egy hónap elteltével kezdik meg. Hasonló rendelkezést léptettek életbe az italmérőkre kirótt bírságokkal kapcsolatban.

A katonai összpontosításra behívott személyek által beadott kérvényeket, amelyek italmérési engedélyek kiadására vonatkoznak, függőben tartják. Ezeket csak 20 nappal az érdekeltek hazabocsátása után intézik el.

Ugyancsak függőben tartják a szőlőbirtokosok által a hektáronkénti illeték ellen beadott felebbezéseket és felfolyamodásokat abban az esetben, ha az érdekeltek birtokosok katonai összpontosításban vannak és ezeket az illetékeket a katonai összpontosítás ideje alatt nem hajtják be.

= Az exportőrök a jövő évre vonatkozóan is be kell írassák magukat az exportőrök névjegyzékébe. A nemzetgazdasági miniszteriumban működő kiviteli igazgatóság (Calea Victoriei 100.) közli az exportőrökkel, hogy haladéktalanul értesíteniük kell az említett igazgatóságot arról, hogy kiviteli üzletüket a jövőben is folytatni akarják és ebben az esetben az exportőrök jegyzékébe újra való beírásukat kérik. Ilven kérvényeket a miniszterium ez év december 31-ig fogad el.

= KÉTMILLIÓ HEKTÁRT VETETTEK BE ŐSZI BUZÁVAL. Bucurestiből jelentik: A kedvező időjárás nagyban hozzájárult az őszi vetési munkálatok megkönnyítéséhez. A földművelésügyi miniszterium kimutatása szerint az ország területén kétmillió hektárnyi területet vetettek be őszi búzával.

Köszönetnyilvánítás.

Megboldogult férjem elhunytá alkalmából oly sokan kerestek fel jóleső részvétsoraikkal, hogy csak ezton tudom hála köszönetemet kifejezni mindazoknak, akik írásban, vagy személyesen, vagy köszoromegváltási adományukkal adtak kifejezést drága halottam iránti kegyeletüknek és igyekeztek enyhíteni mélységes gyászsomatom és fájdalomamat.

Arad, 1939. november hó.

8-v. Reich Jenőné.

= AZ OKTÓBER 1-E ELŐTT KIADOTT BEHOZATALI ENGEDÉLYEK CSAK KIVÉTELES ESETEKBE HOSSZABBITHATÓK MEG. A külkereskedelmi hivatal közölte az érdekeltekkel, hogy az 1939. október 1-e előtt kiadott behozatali engedélyek csak az azokban megállapított határidőig érvényesek és érvényük 30 nappal való meghosszabbítását csak kivételes esetekben engedélyezik. Olyan esetekben, amikor a behozatalra kerülő áru az importengedély lejártától számított 30 napon belül érkezett meg rendeltetési helyére, az importőrök kérhetik az engedély érvényének meghosszabbítását a megérkezés időpontjáig, de ebben az esetben fel kell tüntetniük a szállítmány késésének okát is.

= Elsőrendű vonallá építik át a Nagyszeben-Fogarasi vasúti vonalat. Fogarasiól jelentik: Az államvasutak gyors ütemben építik át a Nagyszeben-Fogarasi közötti vasútvonalat elsőrendű vonallá. A sínkicserélés már Alsó-Ucság megtörtént, ahol nagyméretű gvárpépítés folyik. Ha a hídek kicserélése is megtörténik, remény lehet arra, hogy a Fogarasi-Szeben közötti utazás időtartama a mostani 3 és fél óráról két órára csökken. Tervbe vették a Fogarasi-Brassó közötti utvonat átépítését is, amely esetben Fogarasi fővonalán kan és szervekben bekapcsolódik az ország forgalmába. Azoknak az előbbi foglaltatni ez az állapot, akik a Kárpátok ritkaság ki-rándulohelyeit akariák felkeresni.

= MEGEDŐKÉZS IÓTT LÉTRE A KOLOZSVÁRI KERESKEDELMI ÉS ALKALMAZOTTAK KÖZÖTT. A kolozsvári kereskedők és a kereskedelmi alkalmazottak között az utóbbi időben tárgyalások folytak kollektív szerződés, valamint fizetésemelés ügyben. A tárgyalások során a kereskedők közölték, hogy kollektív szerződést nem hajlandók kötni, ellenben hozzájárulnak a fizetések arányában 5-20 százalékos fizetésemeléshez. Ezen az alapon létre is jött a megegyezés.

Rádióműsor

— Romániai Időszámlás. —

SZERDA, NOVEMBER 15.

Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizállásielentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12-10: Gica Ion-nescu-Gaina zenekara.

Bucuresti. Radio-Romania. 13: Időjelzés, sportközlemények. 13-10: Gica Ion-nescu-Gaina zenekara folytatja műsorát. 13-35: A bécsi Kreutzer együttes Ottó Wernhardt énekszámával. 14: Hírek. 14-20: Balettzene lemezeken. 15: Művészeti és kulturális közlemények.

Radio-Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19-02: Művészeti krónika. 19-17: Gh. Draghici csellózik és Th. Rogalski zongorázik. 19-45: Hírek magyarul.

Bucuresti. Radio-Romania. 19-55: Ion Marin Sadoveanu államtitkár előadása Velencéről. 20-10: A nemzetek zenéje: Németország. Lemezek. 20-45: Hírek. 21: A tánc története. A rádiózenekar hangversenye. 22: Tiana Lemnitz énekes lemezei. 22-10: Hírek, sportközlemények. 22-30: Az ACT férfikórus. 23-45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7-45: Torna, hírek, hanglemezek, étrend, közlemények. 11: Hírek. 11-20: és 11-45: Felolvasás. 13-10: Gáspár Lajos cigányzenekara. 13-40: Hírek. 14-20: Időjelzés, időjárás- és vizállásielentés. 14-30: Országos Postászenekar. 15-30: Hírek. 17-15: Diákfélszóra. 17-45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18-15: A tutajok elindulnak. Katona Rezső előadása. 18-40: Az Hosszav jazzegyüttes. 19-10: Édes anyanyelvünk. Halász Gyula előadása. 19-30: Höchtl Margit zongorázik. 20-15: Hírek. 20-30: Három a kisleány. Operett három felvonásban. 22-40: Hírek, időjárásjelentés. 23-05: Wagner József dr. latinnyelvű előadása. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0-20: Farkas Jenő és cigányzenekara.

Budapest II. 20: Olasz nyelvoktatás. 20-30: Az atyamester és legényei. (A céhek élete.) Kampos Antal dr. előadása. 21: Hírek. 21-20: Hanglemezek. 22: A király. Réthy Pál sakkelelőadása. 22-30: Csorba Gyula cigányzenekara. 23: Időjárásjelentés.

CSÜTÖRTÖK, NOVEMBER 16.

Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizállásielentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12-10: Lemezek.

Bucuresti. Radio-Romania. 13: Időjelzés, sportközlemények. 13-10: Vokálzene lemezek. 13-30: A rádió szalonzenekara. 14: Hírek. 14-20: A zene folytatása. 15: Művészeti és kulturális közlemények.

Radio-Romania. 18: Gyermekekora. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19-02: Tudományos krónika. 19-17: Régi táncok lemezeken. 19-30: Modern táncok lemezeken. 19-50: Hírek magyarul.

Bucuresti. Radio-Romania. 20: Mihail Tican-Romano előadása. 20-15: A nemzetek zenéje: Szlovénia. Lemezek. 20-45: Hírek. 21: Em. Ciomara ismerteti a szimfonikus hangversenyt. 21-15: A Filharmonica zenekar szimfonikus hangversenye. 22-10: Hírek, sportközlemények. 22-30: A zene folytatása. 23-10: Lemezek. 23-45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7-45: Torna, hírek, hanglemezek, étrend, közlemények. 11: Hírek. 11-20: és 11-45: Felolvasás. 13-10: Enklő újság. 13-40: Hírek. 13-55: Loász József hegedű, zongorán kíséri Kemény Ákos. 14-20: Időjelzés, időjárás- és vizállásielentés. 14-30: Mursi Elek cigányzenekara. 15-30: Hírek. 17-15: Ruszinnvélű előadás. 17-45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18-15: Gazdantafolyam. 18-45: A rádió szalonzenekara. 19-20: Mi van a föld alatt? Beszélgetés. 19-50: Tánclemezek. 20-15: Hírek. 20-25: Öszikék. Összeállította Illyés Gyula. 20-55: Csóka Béla énekel. zongorán kíséri Cs. Gyurica Mária. 21: Operaházi Zenekar. 22-40: Hírek, időjárásjelentés. 23-05: Cselényi József énekel. Toki-Horváth Gyula cigányzenekara muzsikál. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0-25: Filmdalok és jazzszámok hanglemezeiről.

Budapest II. 18-15: A rádió szalonzenekara. 19-55: Angol nyelvoktatás. 20-30: Kárpáthy Zoltán magyar nőtánc zongorázik. 21: Hírek. 21-20: Liotas Konstantin görög dalokat énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor. 21-45: A Parthens. Genthon István dr. előadása. 22-25: Vidám számok hanglemezeiről. 22-40: Időjárásjelentés.

XII. Pius pápa távirata a hadviselő államok fejeihez!

figyelembe a holland és a belga uralkodók által tett békeindítványt. A hirt sem meg nem erősítették, sem meg nem cáfolták.

A szovjet légiflotta tüntetésre készül

Helsinki. A finn orosz tárgyalások meg-

Helsinki-ből jelentik: Az ötven milliós finn nemzetvédelmi kölcsönt, már a határidő lejártá előtt tulijegyezték.

A francia pénzügyminiszter eövébéként ma Londonba érkezett, ahol megbeszéléseket folytat a háborus gazdálkodás kérdéseiről.

Óriási összegek elkobzására került sor

Max Ausschnitt ügyében újabb házkutatásokat tartottak a fővárosban, amelyek eredménnyel vég-

LAKAS

VÉTEL-ELADÁS

Kőgástalan hangu, hosszú bécsi zongora helyszüke miatt igen előnyös feltételek mellett eladó. Ackermann, Str. Birnfeind 10. (Str. Abatorului második mellékútcára).

Keresek megbízóim részére kés-pénz-lyítés ellenében is, varró és író-gépet, butorokat, asztalneműt, szőnyeget stb. Ajánlom dusan felszerelt raktáratom. **Salgóné** bizomány-üzlet, Pista (A. lancu (Str. Banatului sarok). 4981

OKTATÁS

Franciát, németet **orrede-**
talok. —
Haladókat, kezdőket nagyon elosón
tanítok. Jelentkezés évédután. Cím. a
kiadóban. 4960

KÜLÖNFÉLÉK

P r e c i z

Román fordítások

Erika írógépszaküzletben.
Arad, Str. Alexandri 5. Tel.: 13-93.

INGATEAN

Szöllő, kolnával, a villanyoshoz közel.
Gyereken eladó. Csanádi-palota. Jones-
cu 5102

Eladó házak, malmok és földbirtokok

16 lakásos, emeletes, jó ház, fürdőszobákkal, 260 ezer jövedelemmel, 1 millió 400 ezer. — Színház táján emeletes, új villa, több 2 és 3 szobás, összkomfortos lakással, 1 millió 650 ezer. — Uránia-mozinál magasföldszintes uriház, 2 és 3 szobás, parkettás, fürdőszobás lakásokkal, nagy szuterén, 750 ezer. — Főtéren kétemeletes, kifogástalan állapotban, 2 és 3 szobás, fürdőszobás lakásokkal, üzletekkel, raktárakkal, kedvező fizetési feltételekkel, 1 millió 350 ezer. — Központban, emeletes, masszív ház, 10 darab 2, 3, 4 szobás lakás, fürdőszoba, teljes alapincézés, 160 ezer

Az Evenimentul című lap jelentése szerint az Ausschnitt-ügyben a hatóságok kihallgatás véget, visszatartották Iosif Aronovici, a Socomet társaság vezérigazgatóját, Constantin Riziut, Ausschnitt titkárát, Naigert, a Titan—Nadrag—Calan vállalat igazgatóját, valamint Ervin Seroch főtisztviselőt. Lapzártáig letartóztatási végzést a hatóságok nem adtak ki.

November 25-ikén összeül a parlament

Bucuresti. Ötletsége II. Carol király kedden írta alá azt a királyi rendeletet, amellyel a parlamentet november 25-ére egybehívja.

Lord Lloyd Bucurestiben

Bucurestiből jelentik: Este a Simploonal megérkezett Bucurestibe Lloyd lord, a British Council elnöke, akit az állomáson Ion Dragu sajtófőnökségi igazgató, N. Caranfil és mások fogadtak.

Angol gépek kényszerleszállása Belgiumban

Brüsszelből jelentik: Kedden délután három óra tájban három angol repülőgép haladt át belga terület felett a francia—belga határ közelében. Mind a három gép belga területen leszállásra kényszerült. (Dunaposta.)

Molotov tavasszal Tokióba utazik

Róma. (Rador.) Az olasz lapok értesülése szerint az orosz—japán kapcsolatokban javulás áll be és Molotov a jövő év tavaszán előreláthatólag Tokióba utazik.

Lengyel politikusok Londonban

London. (Rador.) Sikorsky tábornok, lengyel köztársasági elnök és Zeleski külügyminiszter ma repülőgépen Londonba érkeztek, ahol látogatást tettek Chamberlain miniszterelnöknél, Halifax lordnál, majd Chatfield lordnál és Churchillnél jelentek meg.

Drágulás a jugoszláv gabonapiacon

Belgrád, (Rador). A Német Távirati Iroda jelenti, hogy ősszel a buza duplamázsája 165 dinár volt és ez az ár most 210 dinárra emelkedett. Attól tartanak, hogy a buza árában további emelkedés áll majd be.

jövedelem, 1 millió 400 ezer. — Nagy, emeletes bérház, 180 ezer jövedelemmel, nagy, értékes telekkel, főkebefektetésre kiválóan alkalmas, 1 millió 200 ezer. — Reg. Ferdinand-ut mellett 16 lakásos ház, 750 ezer. — Fentiekön kívül bér-, magánházak, ui villák nagy választékban. — Malmok a Bánságban, nagyközségben, konkurrencia nélküli. Vasuti állomás térszomszédságában. Páraszt-malom modern felszereléssel. Diesel-motorral, villaszertű urilakkal, év. 500 ezer jövedelemmel, kedvező fizetési feltételekkel, 2 millió lei. Ugyanott gőzmalom, napi egy és fél vagyon örlőképesseggel, 3 szobás lakással, zuhanyhelyiséggel, a vasuti állomástól 20 méter távolságra, 450 ezer. — Földbirtokok. A Bánát legjobb termőországán, a vasuti állomás és országot mellett 100 kat. hold legjobb termő uribirtok, hét-szobás kastéllyal, sok melléképülettel, holtírszereléssel együtt, alkalmi áron 22 ezerért kat. holdanként. — Aradon a vasuti állomástól 1 kilométer távolságra 18 kat. hold elsőosztályú főlakóházzal, gazdasági épületekkel, biztatóval, alkalmi áron. Neuman-gyár közelében 60 kat. hold urilakkal, gazdasági épületekkel, 42 ezer kat holdanként — Ezekon kívül Arad- és Temes megyében földbirtokok 600 kat. holdig eladók.

H a á s z

Ingatlanforgalmi Irodája Arad
Str. Eminescu 20-22.

Telefon: 22—24.